KÖZÖS AGRÁRPOLITIKA

LEADER
Közösségvezérelt helyi fejlesztések

Leader Tisza-Tarna-Rima Mente

A helyi felhívás címe:

Mikrovállalkozások indítása, fenntartása, piaci helyzetük erősítése

A helyi felhívás kódszáma:

KAP-RD57-088-1-25

Rövid összefoglaló

Ki nyújthat be helyi támogatási kérelmet? (Részletes információk a helyi felhívás (a továbbiakban: felhívás) 2.1 és 2.2 fejezetében.)	A felhívás keretében helyi támogatási kérelem (a továbbiakban: támogatási kérelem) benyújtására a 2.1. fejezetben felsorolt kedvezményezetteknek van lehetősége.
Milyen tevékenységek támogathatók? (Részletes információk a felhívás 3.1 fejezetében.)	A felhívás keretében Megújuló energiaforrást hasznosító technológiák alkalmazása,Energetikai fejlesztések,Eszköz és/vagy gépbeszerzés,Építés támogatható.
Mikor lehet benyújtani a támogatási kérelmet? (Részletes információk a felhívás 2.3 fejezetében.)	A támogatási kérelem benyújtására 2025.05.21. napjától van lehetőség.
Mi a támogatás formája? (Részletes információk a felhívás 8.1 fejezetében.)	Vissza nem térítendő támogatás, melynek típusa tételes költségelszámolás.
Mennyi támogatást lehet igényelni? (Részletes információk a felhívás 8.2. fejezetében.)	legalább 1 000 000 Ft - legfeljebb 20 000 000 Ft
Mennyi a művelet végrehajtására rendelkezésre álló időtartam? (Részletes információk a felhívás 4.2 fejezetében.)	A támogatási okirat véglegessé válását követő naptól számított legfeljebb 24 hónap.
Hol valósítható meg a művelet?	A/az Tisza-Tarna-Rima-Mente Fejlesztéséért Közhasznú Egyesület tervezési területén, a felhívás 2.1.1. pontjában megadottak szerint.
Várhatóan hány művelet kap támogatást?	305 db

A felhívás meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg a HFS 9.1 fejezete alapján 305 000 000 Ft
- A felhívás 1. célterülete keretében igénybe vehető keretösszeg: 305 000 000 Ft

A felhívás forrását az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásban biztosítja.

A felhívás Magyarország Közös Agrárpolitika Stratégiai Tervének (a továbbiakban: KAP ST) keretében, a/az Tisza-Tarna-Rima-Mente Fejlesztéséért Közhasznú Egyesület mint az Agrárminisztérium Közös Agrárpolitika Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkársága (Nemzeti Irányító Hatóság, a továbbiakban: IH) által elismert Helyi Akciócsoport (a továbbiakban: HACS) - által kerül meghirdetésre a HACS és az IH között létrejött támogatási okirat alapján.

Felhívjuk a Tisztelt Kedvezményezettek figyelmét, hogy a felhívás, az Általános Útmutató a 2023-2027-es programozási időszakban a KAP

Stratégiai Terv alapján meghirdetett pályázati felhívásokhoz c. dokumentum (a továbbiakban: ÁÚF) együttesen tartalmazzák a kérelem elkészítéséhez szükséges összes feltételt. Az IH a dokumentumok változtatási jogát fenntartja. A módosításokról minden esetben közlemény kerül megjelentetésre, ezért és az egyéb információk megismerése céljából kérjük, hogy kövessék figyelemmel a https://kap.gov.hu honlapon, valamint a https://www.mvh.allamkincstar.gov.hu/ honlapon megjelenő közleményeket!

A felhívásban nem szereplő előírások esetében a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások eljárási rendjéről szóló 2022. évi LXV. törvény (a továbbiakban: KAP törvény), a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások felhasználásának rendjéről szóló 54/2023. (IX. 13.) AM rendelet (a továbbiakban: KAP Vhr.), és az ÁÚF az irányadó.

A felhívás eltérhet az ÁÚF-ben megfogalmazott előírásoktól, ebben az esetben a felhívásban foglaltakat kell irányadónak tekinteni.

A felhívás vonatkozásában nem alkalmazandó az ÁÚF 11. pontja.

Tartalomjegyzék

1. A FELHÍVÁS INDOKOLTSÁGA, A KAP ST-HEZ ÉS A HFS-HEZ VALÓ ILLESZKEDÉSE
2. A TÁMOGATÁSI KÉRELEM BENYÚJTÁSÁNAK FELTÉTELEI
   2.1. A Kedvezményezettek köre
      2.1.1. A művelet területi korlátozása
   2.2. Támogatásban nem részesíthetők köre
   2.3. A támogatási kérelem benyújtásának határideje
   2.4. A támogatási kérelem benyújtásának módja és egyéb feltételei
3. A MŰVELETTEL KAPCSOLATOS ELVÁRÁSOK
   3.1. Támogatható tevékenységek
      3.1.1. Önállóan támogatható tevékenységek
      3.1.2. Önállóan nem támogatható tevékenységek
         3.1.2.1. Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek
         3.1.2.2. Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek
      3.1.3. Nem támogatható tevékenységek
   3.2. A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása
      3.2.1. Állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések - 3.2.C. kategóriára vonatkozó szabályok
      3.2.2. A felhívás keretében nyújtott egyes támogatási kategóriákra vonatkozó egyedi szabályok - 3.2.C. kategóriára vonatkozó szabályok
   3.3. A művelet műszaki, szakmai tartalmával kapcsolatos elvárások
4. A MŰVELETVÉGREHAJTÁS IDŐTARTAM
      4.1.1. Kizárólag eszközbeszerzést és/vagy szolgáltatás megrendelést tartalmazó művelet megkezdése
      4.1.2. Építési tevékenységet tartalmazó művelet megkezdése
   4.2. A művelet végrehajtására rendelkezésre álló időtartam és a művelet befejezésére vonatkozó elvárások
5. MŰVELETVÉGREHAJTÁSSAL KAPCSOLATOS EGYÉB ELVÁRÁSOK
   5.1. Közbeszerzési kötelezettség
   5.2. A fejlesztéssel érintett ingatlanra vonatkozó feltételek
   5.3. A művelet megvalósítása utáni kötelezettségek (fenntartási kötelezettség)
6. INDIKÁTOROK
   6.1. Az indikátorok teljesítéséhez való hozzájárulás
   6.2. Monitoring adatszolgáltatás
7. KIVÁLASZTÁSI ELJÁRÁSREND
   7.1. A támogatási kérelmek kiválasztására vonatkozó eljárásrend

7.2. Kiválasztási kritériumok
8. A FINANSZÍROZÁSSAL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK
8.1. Támogatás formája
8.2. Igényelhető támogatás
8.3. Igényelhető előleg
9. ELSZÁMOLÁSRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK
9.1. Kifizetési kérelmek tervezése
9.2. Elszámolható költségek
9.3. Elszámolhatóság feltételei
9.4. Az elszámolható költségek mértékére és arányára vonatkozó elvárások
9.5. Nem elszámolható költségek
10. JOGKÖVETKEZMÉNYEK
10.1. Általános jogkövetkezmények
10.2. Tartalmi értékelési szempontok során vállalt kötelezettségekhez fűződő jogkövetkezmények
10.3. A projekttervben vállalt kötelezettségekhez fűződő jogkövetkezmények
10.4. A felhívásban rögzített kötelezettségekhez/elvárásokhoz fűződő jogkövetkezmények
11. TOVÁBBI INFORMÁCIÓK
11.1. Jogutódlás, kötelezettségátadás
11.2. További dokumentumok
12. HACS ELÉRHETŐSÉGEI
13. CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA
13.1. A támogatási kérelemhez csatolandó dokumentumok
13.1.1. Támogatási kérelem elkészítésekor kötelezően csatolandó (nem pótolható) mellékletek
13.1.2. A támogatási kérelem elkészítése során csatolandó (pótolható) mellékletek listája
13.2. Az első kifizetési kérelemhez csatolandó dokumentumok
13.3. Záró kifizetési kérelemhez csatolandó dokumentumok
14. A FELHÍVÁS MELLÉKLETEI

1. A FELHÍVÁS INDOKOLTSÁGA, A KAP ST-HEZ ÉS A HFS-HEZ VALÓ ILLESZKEDÉSE

A felhívás alapjául a KAP ST RD57_R15_LDR_77 kódszámú, LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása című beavatkozása szolgál.

Ez a beavatkozás a *közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervekhez nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. december 2-i (EU) 2021/2115 európai parlamenti és tanácsi rendelet 77.* számú cikkén alapul.

A beavatkozás a vidéki térségek és közösségek területileg kiegyensúlyozott fejlesztésében jelentős szerepet vállaló HACS-ok számára biztosít támogatást. A HACS-ok a KAP ST céljaihoz illeszkedő, a helyi fejlesztési igényeknek megfelelő Helyi Fejlesztési Stratégiát (a továbbiakban: HFS) dolgoztak ki. Az IH által jóváhagyott HFS-ben a HACS-ok olyan fejlesztési célokat határoztak meg, amelyeket a térségi szereplők valósítanak meg. A KAP ST keretében megjelenő pályázati kiírások leginkább a nagyobb volumenű műveletek megvalósítását helyezik előtérbe, jellemzően egy-egy ágazatra fókuszálva, míg a LEADER felhívások esetében az alulról jövő kezdeményezések, a helyi specifikumok, együttműködések, a hálózatosodás kapnak kiemelt szerepet. E támogatásokon keresztül valósulhatnak meg azon fejlesztések, amelyek a méreteik, kapacitásaik, típusuk, komplexitásuk miatt nem sorolhatók be a KAP ST konstrukcióiba, vagy ott nem válhatnak jogosulttá.

A LEADER program szellemiségével összhangban a felhívás keretében megvalósuló műveleteknek, LEADER hozzáadott értékkel kell bírniuk, amelynek definícióját a felhívás 1. melléklete tartalmazza.

A felhívás a Tisza-Tarna-Rima-Mente Fejlesztéséért Közhasznú Egyesület által kidolgozott HFS-ben megfogalmazott alábbi célok megvalósulását kívánja elősegíteni:

A jelen felhívás célja a HACS illetékességi területén található mikrovállalkozások fejlődésének, gazdaságban betöltött szerepének, piaci pozíciójának erősítése, versenyképességük megtartása. A felhívás célja, hogy a műveletek keretében kisléptékű infrastruktúra fejlesztésre, épületeket érintő beruházásokra, átalakításokra, alternatív energetikai és technológiai fejlesztésekre, valamint a vállalkozás tevékenységéhez kapcsolódó eszköz- és gépbeszerzésekre, immateriális javak beszerzésére teremtsünk lehetőséget a mikrovállalkozások fejlődése érdekében.

2. A TÁMOGATÁSI KÉRELEM BENYÚJTÁSÁNAK FELTÉTELEI

2.1. Kedvezményezettek köre

A felhívásra támogatási kérelmet nyújthat be:

- Korlátolt felelősségű társaság (113)
- Adószámmal rendelkező magánszemély (233)
- Betéti társaság (117)
- Egyéni vállalkozó (231)

- Adószámmal nem rendelkező magánszemély (anm)

A kedvezményezettel szemben támasztott elvárások:

a) A kedvezményezett a támogatási kérelem benyújtását megelőzően lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel, és/vagy székhellyel, és/vagy telephellyel kell, hogy rendelkezzen a Tisza-Tarna-Rima- Mente Fejlesztéséért Közhasznú Egyesület illetékességi területén.
b) A kedvezményezett a kis-és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV.tv. (a továbbiakban: KKV tv.) alapján mikrovállalkozásnak minősül.
c) Adószámmal nem rendelkező magánszemély kedvezményezettnek legkésőbb a művelet megkezdésének időpontjáig egyéni vagy társas vállalkozást kell alapítania. A támogatott művelet megkezdettségére vonatkozó részletes szabályozást az ÁÚF 6.2.1 pontja tartalmazza.

A felhívás keretében konzorciumi formában támogatási kérelem benyújtására nincs lehetőség.

2.1.1. A művelet területi korlátozása

A/az Tisza-Tarna-Rima-Mente Fejlesztéséért Közhasznú Egyesület tervezési területén elhelyezkedő, a felhívás keretében jogosult települések:

- Aldebrő
- Átány
- Besenyőtelek
- Boconád
- Dormánd
- Egerfarmos
- Erdőtelek
- Erk
- Füzesabony
- Heves
- Hevesvezekény
- Kál
- Kápolna
- Kisköre
- Kompolt
- Kömlő
- Mezőszemere

- Mezőtárkány
- Nagyút
- Pély
- Poroszló
- Sarud
- Szihalom
- Tarnabod
- Tarnaméra
- Tarnaörs
- Tarnaszentmiklós
- Tarnazsadány
- Tenk
- Tiszanána
- Tófalu
- Újlőrincfalva
- Zaránk

2.2. Támogatásban nem részesíthetők köre

A 3.2. C. pont esetében nem nyújtható támogatás:

- a KAP Stratégiai Tervből nyújtott mezőgazdasági, erdészeti és agrár-vidékfejlesztési állami támogatás igénybevételére vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 5. § (2) bekezdésében foglalt tevékenységekhez, az ott rögzített feltételekkel.

Az ÁÚF "Kizáró okok" listája c. részben felsoroltakon túl, az alábbi szempontok szerint nem ítélhető meg támogatás azon kedvezményezett részére, aki/amely

a) Hatályos támogatói okirattal/támogatási okirattal rendelkezik - az államháztartás alrendszereiből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett felhívásokra történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a felhívásra benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi művelet eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók

bemutatását és a felhívástól való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.
b) Nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül.
c) Támogatási kérelme nem felel meg a felhívás célkitűzéseinek.

2.3. A támogatási kérelem benyújtásának határideje

A támogatási kérelmek benyújtására 2025.05.21. napjától van lehetőség az alábbiak szerint meghatározott benyújtási szakaszokban:
1. benyújtási szakasz:
2025.05.21. - 2025.06.03.

2. benyújtási szakasz:
2025.06.11. - 2025.06.24.

3. benyújtási szakasz:
2025.10.29. - 2025.11.11.

4. benyújtási szakasz:
2025.11.19. - 2025.12.02.

2.4. A támogatási kérelem benyújtásának módja és egyéb feltételei

A kedvezményezett több - eltérő benyújtási szakaszokban benyújtott - támogatási kérelem alapján is részesíthető támogatásban, összesen legfeljebb a felhívásban meghatározott, egy kedvezményezett által igényelhető támogatási összegig.

Ha a kedvezményezett újabb támogatási kérelmével túllépi ezt az összeget, abban az esetben az érintett kérelemben jóváhagyható támogatási összeg, az igényelhető maximális támogatási összeg és a kedvezményezett részére már addig támogatási okirat(ok)ban jóváhagyott összeg(ek) különbsége lehet.

A támogatási kérelem különböző megvalósítási helyekre is vonatkozhat.

Egy benyújtási szakaszban egyetlen támogatási kérelem adható be.

Ha a Kedvezményezett a felhívás keretében korábban létrejött agrártámogatási jogviszonya megszűnik, úgy annak maradéktalan pénzügyi rendezését követően lehetősége van ismételten támogatási kérelmet benyújtani a meghatározott, egy kedvezményezett által igényelhető maximális támogatási összegig, azzal, hogy figyelembe kell venni a korábbi szakaszokban benyújtott és jóváhagyott támogatási összeget.

A helyi közösségek hátrányos megkülönböztetéstől mentes és kiegyenlített lehetőségeinek biztosítása érdekében - az egy

kedvezményezett által felhasználható forrás a KAP ST teljes időtávja alatt nem haladhatja meg a mindenkor hatályos támogatási okiratban szereplő fejlesztési forrás 20%-át.

Támogatási kérelmet kizárólag a KAP törvény 10. § (2) bekezdés c) pontja szerint Kedvezményezetti Nyilvántartási Rendszerben (a továbbiakban: KNYR) kérelemre nyilvántartásba vett besorolású kedvezményezett nyújthat be.

Támogatási kérelmet **kizárólag elektronikus úton, a központi azonosítási ügynök (a továbbiakban: KAÜ) keretében elvégzett elektronikus** azonosítást követően elérhető elektronikus felületen (http://www.mvh.allamkincstar.gov.hu) **keresztül lehet benyújtani.** [1]

Az eredetileg papíralapú dokumentumokat digitalizált (pl. pdf, jpeg) formában kell csatolni az elektronikus felületen benyújtott kérelemhez. A feltölteni kívánt file-t, annak tartalma alapján szükséges elnevezni. Elektronikus aláírással hitelesített dokumentum benyújtása az eredeti elektronikus formában szükséges.

Ha a felhívásokra benyújtott támogatási kérelmek alapján a támogatásra rendelkezésre álló kötelezettségvállalási keret kimerül - ideértve a felhívás keretösszegének csökkentését is -, vagy annak kimerülése előre jelezhető, a HACS a benyújtási határidő lejárta előtt, de legkésőbb a szakaszzárást követő 14 napon a felhívást lezárhatja. A felhívás lezárásáról szóló tájékoztatás a Magyar Államkincstár, mint az IH közreműködő szerve és, mint Nemzeti Kifizető Ügynökség (a továbbiakban: Kincstár) honlapján jelenik meg. A felhívás lezárása az abban rögzített benyújtási szakasz zárásának időpontját követő naptól lehetséges.

A KAP Vhr. 17-18. §-aiban foglaltak szerint a támogatási kérelem meghatalmazott által is benyújtható.

A támogatási kérelem benyújtásának részletes szabályait a KAP Vhr. 11. - 12. § -a tartalmazza

A támogatási kérelem kitöltésével és benyújtásával kapcsolatos részletes leírást a "Felhasználói kézikönyv az elektronikus felület használatához és e-kérelem benyújtásához" című dokumentum tartalmazza.

3. A MŰVELETTEL KAPCSOLATOS ELVÁRÁSOK

3.1. Támogatható tevékenységek

3.1.1. Önállóan támogatható tevékenységek

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek támogathatók önállóan:

	Tevékenység megnevezése	A tevékenység leírása
1.	Energetikai fejlesztések	A kedvezményezett meglévő és/vagy új tevékenységi köréhez kapcsolódó energetikai fejlesztés.

[1] https://e-kerelem.mvh.allamkincstar.gov.hu/enter/

	Tevékenység megnevezése	A tevékenység leírása
2.	Eszköz és/vagy gépbeszerzés	A kedvezményezett meglévő és/vagy új tevékenységi köréhez kapcsolódó új eszköz és/vagy gép beszerzése (ideértve erő-és munkagépek beszerzése, legfeljebb 83 kw teljesítményig), új technológiai rendszer(ek) kialakítása.
3.	Építés	A kedvezményezett meglévő és/vagy új tevékenységi köréhez, továbbá meglévő és/vagy új épülethez, építményhez kapcsolódó építési tevékenység.
4.	Megújuló energiaforrást hasznosító technológiák alkalmazása	A kedvezményezett meglévő és/vagy új tevékenységi köréhez kapcsolódó, megújuló energiaforrást hasznosító fejlesztés.

3.1.2. Önállóan nem támogatható tevékenységek

3.1.2.1. Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek

	Tevékenység megnevezése	A tevékenység leírása
1.	Tájékoztatás és nyilvánosság megvalósítása	Tájékoztatással, nyilvánossággal kapcsolatos kötelezettségek teljesítése.

3.1.2.2. Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek önállóan nem, csak valamely önállóan támogatható tevékenységgel együttesen támogathatók, tehát a támogatási kérelem abban az esetben kerülhet jóváhagyásra, ha tartalmaz legalább egy elfogadható, a 3.1.1. pontban felsorolt önállóan támogatható tevékenységet:

	Tevékenység megnevezése	A tevékenység leírása
1.	Infrastruktúra fejlesztés megvalósítása	Kisléptékű infrastruktúra fejlesztés megvalósítása: Amennyiben a művelet részét képezi építési tevékenység, akkor az ahhoz kapcsolódó kisléptékű infrastruktúrafejlesztés az következők szerint: Telekhatáron belüli, a fejlesztés céljához kapcsolódó infrastrukturális beruházások: Ivó- és ipari vízellátás saját kúttal, vagy hálózatra csatlakozással, és a hozzá kapcsolódó elosztó és egyéb berendezések kiépítése. Tűzi-víz hálózat, korszerű tűzvédelmi hálózat, és a hozzá kapcsolódó elosztó és egyéb berendezések kiépítése. Földgáz vezeték, és a hozzá kapcsolódó elosztó és egyéb berendezések kiépítése. Elektromos hálózatra csatlakozás kiépítése és a hozzá kapcsolódó elosztó és egyéb berendezések kiépítése. Esővíz és szennyvízelvezetés saját derítővel, vagy hálózatra csatlakozással, esővíz- és szennyvízgyűjtők kiépítése, felújítása. Egyedi szennyvíztisztító kisberendezések kiépítése. Vagyonvédelmi elektronikai rendszer kiépítése. Szelektív hulladékgyűjtők és tárolók kiépítése. A külső telefon és telekommunikációs hálózat csatlakozási pontjainak kiépítése. A fejlesztéssel érintett épülethez parkoló, kerítés és kapu kialakítása, felújítása. A fejlesztéssel érintett épülethez út, járda kialakítása, felújítása. Használati és látvány térelemek beszerzése, meglévők felújítása.
2.	Immateriális javak beszerzése/fejlesztése	A kedvezményezett tevékenységeihez-, és vagy a beszerzendő eszközökhöz és/vagy gépekhez közvetlenül kapcsolódó speciális szoftverek beszerzése.
3.	Marketing és / vagy kommunikációs tevékenységek megvalósítása	Marketing és/vagy kommunikációs tevékenységek megvalósítása (hirdetés, szórólap, online felület hirdetés, plakát, sajtóban való megjelenés stb.).
4.	Eszközök és/vagy gépek beszerzéséhez kapcsolódó építési tevékenység	Eszközök és/vagy gépek beszerzéséhez kapcsolódó építési tevékenységek költsége
5.	Építési, műszaki ellenőri szolgáltatás	Építési, műszaki ellenőri szolgáltatás, ide nem értve a Tanácsadó Mérnökök Nemzetközi Szövetsége (FIDIC) mérnök költségeit.
6.	Műveletmenedzsment	A művelet-előkészítési és - megvalósítási időszakában végzett műveletmenedzsment tevékenységhez igénybe vett szakértői szolgáltatás díja.

	Tevékenység megnevezése	A tevékenység leírása
7.	Művelet-előkészítés	Szükséges engedélyezési dokumentumok, műszaki tervek, kiviteli és tendertervek és ezek hatósági díjának (illeték, igazgatási szolgáltatási díj, egyéb eljárási költség) költségei, ideértve a művelési ág váltását, művelési ágból való kivétel adminisztratív költségét is, figyelembe véve a felhívás 4.1.2. fejezetében meghatározottakat.

3.1.3. Nem támogatható tevékenységek

A felhívás keretében a 3.1.1. - 3.1.2. pontban meghatározott tevékenységeken túlmenően más tevékenységek nem támogathatók.

Kiemelten felhívjuk a figyelmet, hogy a felhívás keretében nem támogathatók az alábbi tevékenységek:

- Személygépjármű beszerzése.
- Mezőgazdasági üzemek beruházásai, kivéve azon műveleteket, amelyek igazolt LEADER hozzáadott értékkel rendelkeznek.
- Élő állat vásárlása.
- Használt eszközök, használt gépek beszerzése.
- Bontott építési anyagok beszerzése, beépítése.
- Támogatási jogosultságok megvásárlása.
- Lágyszárú növények beszerzése, telepítése.
- Lőfegyverek, lőszerek, robbanóanyagok, pirotechnikai eszközök beszerzése.
- Forgóeszközök beszerzése.
- Magáncélú, lakófunkciót betöltő épület/épületrész, nem a kedvezményezett meglévő és/vagy új tevékenységéhez kapcsolódó épület/épületrész és/vagy építmény építése, felújítása, bővítés, korszerűsítése.
- Ingatlanvásárlás.
- Kriptoeszköz előállítására (úgynevezett bányászatra) vagy az ahhoz kapcsolódó rendszer működtetésére irányuló tevékenység,
- Mobiltelefon és okos telefon beszerzése.
- 83kW teljesítményt meghaladó erő-és munkagépek beszerzése.

3.2. A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása

3.2.A. Ha a felhívás keretében támogatott tevékenység Annex I. [2] termék előállításához kapcsolódik, úgy a felhívás tekintetében a 2023-2027-es időszakra vonatkozó mezőgazdasági és erdészeti ágazatban, valamint a vidéki térségekben nyújtott állami támogatásokról szóló iránymutatás (11)-(14) pontja értelmében nem alkalmazandók az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásokra vonatkozó szabályok.

3.2.B. Ha a támogatott tevékenységek nem minősülnek európai uniós versenyjogi értelemben vett gazdasági tevékenységnek, akkor a felhívás keretében nyújtott támogatás nem minősül az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdés szerinti állami támogatásnak.

3.2.C. Ha a felhívás keretében támogatható tevékenység részben [3] vagy egészben nem Annex I. termék előállítására irányul, részben vagy egészben európai uniós versenyjogi értelemben vett gazdasági tevékenységnek minősül, illetve érinti a tagállamok közötti kereskedelmet, *akkor a felhívás keretében támogatható tevékenységek a KAP Stratégiai Tervből nyújtott mezőgazdasági, erdészeti és agrár-vidékfejlesztési állami támogatás igénybevételére vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 6/2023. (XII. 7.) AM utasítás* (a továbbiakban: 6/2023. (XII. 7.) AM utasítás) alapján uniós versenyjogi szempontból az alábbi jogcímeken, a következő támogatási kategóriákra vonatkozó előírások alapján valósíthatók meg.

3.2.1. Állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések - 3.2.C. kategóriára vonatkozó szabályok

A 6/2023. (XII. 7.) AM utasítás hatálya alá tartozó egyes támogatási kategóriákra vonatkozó részletszabályok a felhívásban elkülönülten, dőlt betűvel kerülnek rögzítésre.
A KAP ST keretében állami támogatás a Magyarországon székhellyel vagy az Európai Gazdasági Térség területén székhellyel és Magyarországon fiókteleppel rendelkező jogi személy, egyéni vállalkozó és adószámmal rendelkező magánszemély részére nyújtható.

Támogatáshalmozódás
Azonos vagy részben azonos azonosítható elszámolható költségek esetén állami támogatás abban az esetben halmozható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással, ha az nem vezet a csoportmentességi rendeletekben vagy az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb támogatási intenzitás túllépéséhez..
Állami támogatás különböző azonosítható elszámolható költségek esetén halmozható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással.
Az egy művelethez több forrásból igénybe vett összes támogatás - függetlenül attól, hogy annak finanszírozása uniós, országos, regionális vagy helyi forrásból történik - támogatási intenzitása vagy összege nem haladhatja meg az irányadó uniós állami támogatási szabályokban meghatározott támogatási intenzitást vagy támogatási összeget.
Ha a 651/2014/EU bizottsági rendelet 8. cikk (4) bekezdésében, az (EU) 2022/2472 bizottsági rendelet 8. cikk (4) bekezdésében meghatározott támogatás, a csekély összegű támogatás, a mezőgazdasági csekély összegű támogatás és a csekély összegű közszolgáltatási támogatás nem rendelkezik azonosítható elszámolható költségekkel, a támogatás bármely egyéb, azonosítható elszámolható költségekkel rendelkező állami

2 Az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés 38. cikkében hivatkozott lista (I. melléklet).
3 Azaz alkalmazandók az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásokra vonatkozó szabályok akkor is, amikor a tevékenysége csupán részben nem Annex I termék előállítására irányul.

támogatással halmozható. Az azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkező támogatás a csoportmentességi rendeletekben és az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb teljes finanszírozási határértékig bármilyen más, azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkező állami támogatással halmozható.

3.2.2. A felhívás keretében nyújtott egyes támogatási kategóriákra vonatkozó egyedi szabályok - 3.2.C. kategóriára vonatkozó szabályok

I. A közösségvezérelt helyi fejlesztési projektekhez nyújtott korlátozott összegű támogatás *az (EU) 2021/1060 rendelet 31. cikkében foglalt és az EMVA keretében LEADER helyi fejlesztésként megjelölt, közösségvezérelt helyi fejlesztési projektekben részt vevő vagy azokból részesülő*

a) vállalkozások részére;
b) önkormányzatok részére nyújtható.

A közösségvezérelt helyi fejlesztési projektekben részt vevő önkormányzatok olyan projektjei támogathatók, amelyek
a) a kutatás, fejlesztés és innováció,
b) a környezetvédelem,
c) a foglalkoztatás és a képzés,
d) a kultúra és a kulturális örökség megőrzése,
e) az erdészet,
f) az EUMSz I. mellékletében nem szereplő élelmiszeripari termékek promóciója,
g) a sport
területén valósulnak meg.

A közösségvezérelt helyi fejlesztési projektekhez nyújtott korlátozott összegű támogatásként nyújtott támogatás teljes összege, közösségvezérelt helyi fejlesztési projektenként nem haladhatja meg a 200 000 eurónak megfelelő forintösszeget.

Ha a támogatás összege meghaladja a 6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 68. § (3) bekezdésében meghatározott mértéket, a támogatást előzetes jóváhagyás céljából be kell jelenteni az Európai Bizottság részére és a támogatás a Bizottság jóváhagyó határozatának birtokában nyújtható.

Az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 18/A-18/D. § szerinti közzétételi kötelezettséget a HACS által meghirdetett felhívás vonatkozásában a Nemzeti Irányító Hatóság teljesíti.

3.3. A művelet műszaki, szakmai tartalmával kapcsolatos elvárások

A művelet műszaki, szakmai tartalmának meghatározásához az alábbi elvárások figyelembevétele szükséges:

I. Általános elvárások:

1. A művelet költségvetését a piaci árakhoz igazodóan, reális és költséghatékony módon kell összeállítani. A hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvét, valamint a szokásos piaci árnak történő megfelelést a támogatási okirat véglegessé válását követően is biztosítani kell, továbbá a műveletnek meg kell felelnie a reális és takarékos költségvetés előírásának az esetleges géptípus-változás, szállító-váltás és költségszerkezet-módosítás esetén is.
2. A műveletnek megfelelően kidolgozottnak kell lennie, a támogatási kérelem pontjait a kérdésnek megfelelő válasszal ki kell tölteni.
3. A kedvezményezett köteles eleget tenni a KAP törvényben és a KAP Vhr.-ben foglaltaknak.
4. A műveletnek meg kell felelnie a felhívásban, annak mellékleteiben, illetve az ÁÚF című dokumentumban foglalt egyéb feltételeknek.
5. A művelet kizárólag az illetékes HACS tervezési területén valósítható meg.
6. A támogatott beruházást a kedvezményezett köteles a jóváhagyott megvalósítási helyen rendeltetésszerűen üzemeltetni. Ha olyan eszköz vagy gép beszerzése is szerepel a műveletben, amelynek használata nem egyetlen helyhez kötött, abban az esetben a kedvezményezett által megadott megvalósítási helynek kell lennie az őrzési helynek, használaton kívül a tárolási helynek.
7. Minden támogatási kérelemnek tartalmaznia kell legalább 1 db önállóan támogatható tevékenységet.
8. A művelet megvalósítását szolgáló gazdasági esemény megtörténtét hitelesen igazoló eredeti dokumentumoknak a kedvezményezett nyilvántartásában fizikailag elkülönítetten, ellenőrzésre alkalmas, rendezett formában rendelkezésre kell állniuk.
9. Az agrártámogatási jogviszonyból származó kötelezettség teljesítését meghiúsító elháríthatatlan külső ok (vis maior) bekövetkeztét a kedvezményezettnek a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből finanszírozott intézkedésekkel összefüggő elháríthatatlan külső ok (vis maior) esetén alkalmazott eljárásról szóló 23/2024. (IV. 9.) AM rendelet alapján kell bejelenteni.
10. A támogatási célok megvalósulásának nyomon követése érdekében a kedvezményezettnek eleget kell tennie a monitoring adatszolgáltatási kötelezettségének.
11. A művelet tervezése és megvalósítása során figyelemmel kell lenni az ÁÚF-ben rögzített Alapjogi Charta érvényesítésével kapcsolatos elvárásokra, valamint a horizontális (környezetvédelmi, esélyegyenlőségi) elvárásokra és követelményekre.
12. A felhívás keretében kizárólag a felhívásnak, valamint a művelet céljának megfelelő méretű, funkciójú, kialakítású tevékenységek támogathatók.
13. A kedvezményezetteknek a támogatási kérelem mellékleteként projekttervet szükséges benyújtaniuk a felhívás 7. és 8. mellékletei alapján.

II. Hatósági engedélyeztetéssel, dokumentumokkal kapcsolatos elvárások:

1. **Építési tevékenység** a támogatási kérelemhez a kedvezményezett nevére szóló építészeti-műszaki tervdokumentációt csatolni kell.
   Építési tevékenység esetén a támogatási kérelemhez csatolni szükséges a felhívás melléklete szerinti nyilatkozatot arról, hogy mely tevékenység minősül építési engedély vagy bejelentés köteles tevékenységnek, és melyek az építési engedély nélkül végezhető építési tevékenységek.
   Napkollektoros rendszer, illetve a csatlakozási ponton az összesített - az inverter névleges teljesítménye alapján - 50 kVA kiserőművi csatlakozási teljesítményt meg nem haladó napelemes rendszerek esetén nem szükséges a tervezői nyilatkozatot benyújtani (a kedvezményezett nevére szóló építészeti-műszaki tervdokumentáció benyújtása ebben az esetben is szükséges).
   Felhívjuk a kedvezményezettek figyelmét, hogy az építészeti-műszaki tervdokumentáció támogatási kérelemhez történő csatolása minden esetben szükséges, akkor is, ha az már korábban csatolásra került az építési engedélyhez

2. Engedélyköteles építési és/vagy bányakapitánysági tevékenység esetén az első érintett kifizetési kérelemhez mellékelni kell a kedvezményezett nevére szóló végleges építési és/vagy bányakapitánysági engedélyt a hozzá kapcsolódó engedélyezési záradékkal ellátott építészeti-műszaki tervdokumentációval együtt (ha korábban nem került benyújtásra).
3. Engedélyköteles építési tevékenység esetén a záró kifizetési kérelemhez mellékelni kell a végleges használatbavételi engedélyt vagy hatósági igazolást arról, hogy a hatóság a használatbavételt tudomásul vette.
4. Nem engedélyköteles építési tevékenység esetén a záró kifizetési kérelemhez mellékelni kell a műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyvet, hibalista esetén a műszaki ellenőr teljesítésigazolásával a teljes körű javításról.
5. Ha a művelet megvalósítása tartalmaz vízjogi engedélyköteles beruházást, akkor a támogatási kérelem benyújtásakor elegendő a vízjogi engedély iránti eljárás megindítását igazoló dokumentumot benyújtani. Legkésőbb az első érintett kifizetési kérelemhez mellékelni kell a végleges vízjogi létesítési engedélyt és a záradékolt építészeti - műszaki tervdokumentációt.

   A záró kifizetési kérelemhez mellékelni kell a végleges vízjogi üzemeltetési engedélyt vagy a vízügyi hatóság igazolását/nyilatkozatát arról, hogy a vízügyi hatóság nyilvántartásában szerepel az objektum annak azonosítószáma alapján, és a használatbavételét/az üzemeltetését tudomásul vette. Ennek hiányában az üzemeltetési engedélyezési kérelem vagy a használatbavétel/az üzemeltetés tudomásul vétele iránti kérelem benyújtására vonatkozó igazolás/nyilatkozat csatolása szükséges. Nem engedélyköteles vízjogi tevékenység esetén az első érintett kérelemhez mellékelni kell a bejelentési kötelezettség teljesítéséről, és annak vízügyi hatóság részéről történő elfogadásáról szóló igazolást/nyilatkozatot.
6. Építéssel járó művelet esetén az adott szakterületre jogosultsággal rendelkező műszaki ellenőr alkalmazása, építési és felmérési napló vezetése kötelező. Ha az építési tevékenység nem építési engedélyköteles és/vagy az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet alapján nem állna fenn az építésinapló-vezetési kötelezettség, akkor az építési és felmérési napló elektronikusan vagy papír alapon is vezethető.
7. Csak szereléssel járó technológiák beszerzése, csak szereléssel járó fejlesztések esetén (például: lámpacsere) elegendő a technológiai leírás és a megvalósítási helyet ábrázoló helyszínrajz, valamint vázrajz benyújtása, építészeti-műszaki tervdokumentáció benyújtására nincs szükség. Adott technológia vagy fejlesztés esetében - amennyiben a technológiai leírás nem tartalmazza - tervezői, kivitelezői vagy forgalmazói nyilatkozatot kell arról benyújtani, hogy az adott tevékenység megvalósítása csak szereléssel jár, építési elemeket nem tartalmaz.
8. Csak szereléssel járó technológiák beszerzése esetén nem szükséges építési napló és felmérési napló vezetése, illetve műszaki ellenőr alkalmazása.
9. Hálózatra termelő, valamint vissz-wattos napelemes művelet esetén a szolgáltató felé benyújtott és a szolgáltató által visszaigazolt igénybejelentőt, vagy a szolgáltató által kibocsátott "Pályázati igazolás HMKE létesítéséhez" tárgyú dokumentumot a támogatási kérelem mellékleteként be kell nyújtani, melynek dátuma legkésőbb a támogatási kérelemmel kapcsolatos hiánypótlás benyújtásának dátuma lehettermelő, valamint vissz-wattos napelemes művelet esetén a szolgáltató felé benyújtott és a szolgáltató által visszaigazolt igénybejelentőt, vagy a szolgáltató által kibocsátott "Pályázati igazolás HMKE létesítéséhez tárgyú dokumentumot a támogatási kérelem mellékleteként be kell nyújtani, melynek dátuma legkésőbb a támogatási kérelemmel kapcsolatos hiánypótlás benyújtásának dátuma lehet.
   A napelemes rendszer létesítésével kapcsolatos első kifizetés feltétele a hálózati engedélyes által jóváhagyott csatlakozási dokumentáció, amelyet az első napelemes rendszer létesítésével kapcsolatos kifizetési kérelemhez be kell nyújtani.
   A záró kifizetés feltétele a hálózati engedélyessel kötött hálózathasználati szerződés megléte, amelyet a záró kifizetési kérelemhez be kell nyújtani.

10. Az energiafelhasználás csökkentését célzó tevékenységek esetén elvárás az energiahatékonyság javulás teljesítése.
Az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szóló 176/2008. (VI. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 176/2008. (VI. 30.) Korm. rendelet) hatálya alá tartozó épületek - kivéve az 1. § (2) bekezdés e) pont alatti kategóriába tartozó épületek - energetikai-korszerűsítése esetén a meglévő állapotra energetikai tanúsítványt kell kiállíttatani, valamint a tervezett állapotra vonatkozóan 9/2023. (V.25.) ÉKM rendelet (a továbbiakban: ÉKM rendelet) szerinti számításokat kell készíteni. A számításokat alátámasztó munkarészben meg kell határozni a felújításra irányuló javaslatok energetikai minőségét és az azokkal elért energia-megtakarítást az összesített energetikai mutatóban.
A korszerűsítéssel érintett szerkezetnek és az ÉKM rendelet szerinti jelentős felújítás esetén az egész épületnek meg kell felelnie az ÉKM rendelet 1. mellékletében meghatározott általános követelményeknek. A művelet fizikai befejezését követően ugyancsak szükséges elkészíttetni, illetve a záró kifizetési kérelemhez benyújtani az épületenergetikai tanúsítványt, illetve a fentiek szerinti számításokat.

III. A műveletek tervezésével, megvalósításával kapcsolatos elvárások:

1. A fenntartási kötelezettség időtartama alatt a támogatással megvalósított beruházás tárgya nem idegeníthető el, nem adható bérbe jótállás alapján történő csere, amortizáció, lopás, működésképtelenné, használhatatlanná válás esetén a támogatóhoz történő bejelentést követően - a bejelentés alapjául szolgáló igazoló dokumentumokat mellékelve - saját forrásból lecserélendő.
2. A piaci ár alátámasztásaként nem fogadható el olyan árajánlat, megrendelő, szerződés, utasítás, egyéb kötelezettségvállalás, amely olyan ajánlattevőtől származik,
a) amely a kedvezményezett tagja,
b) amelyben a kedvezményezett vagy kedvezményezett tulajdonosa (irányító vagy felügyeleti szerve) annak tagja, és a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviseletre jogosult személy, ezen személy a Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti hozzátartozója, tulajdonosi, fenntartói, vagyonkezelői, irányítási, képviseleti, munkáltatói, vagy kinevezési jogokat gyakorol, vagy
c) amelyben tulajdonosa (irányító vagy felügyeleti szerve), tagja, és a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviseletre jogosult személy, vagy ezen személy Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti hozzátartozója a kedvezményezett szervezetében vagy a másik ajánlattevő szervezetében tulajdonosi, fenntartói, vagyonkezelői, irányítási, képviseleti, munkáltatói vagy kinevezési jogokat gyakorol.
Forgalmazó alatt nem kizárólagosan magyar forgalmazó értendő.
Továbbá érvénytelen ajánlat nem vehető figyelembe alátámasztó dokumentumként.
Az árajánlatok kiállításával és érvényességével kapcsolatos előírásokat az ÁÚF tartalmazza.
3. Szolgáltatás vásárlása esetén hatósági igazgatási, szolgáltatási díjak, illetékek, közjegyzői díj, könyvvizsgálat, műveletmenedzsment, művelet-előkészítés kivétel) három árajánlat benyújtása szükséges.
4. Építési tevékenység megvalósítása esetén a támogatási és a kifizetési kérelem összeállítása során a Kincstár honlapján közzétett Építési Normagyűjtemény (a továbbiakban: ÉNGY) alkalmazandó. A támogatási kérelem keretében történő költségvetés tervezését a támogatási kérelem benyújtásakor érvényes ÉNGY-ben szereplő tételek azonosítója szerint kell elvégezni. A kifizetési kérelem vonatkozásában a kifizetési kérelem benyújtásakor érvényes ÉNGY referenciaárak mértékéig lehet elszámolni.
5. Építési tevékenység megvalósítása esetén a kedvezményezett az elszámolni kívánt bizonylattal együtt az ÉNGY szerinti bontású számlarészletezőt is benyújtja a kifizetési kérelemhez. A számlarészletezőnek különösen az alábbi tartalmi elvárásoknak kell megfelelnie.

- számla kiállítója által hitelesítésre került,
- hivatkozik a kapcsolódó számlára,

tartalmazza az áfa összegét, a kapcsolódó tevékenység azonosítóját, a tétel ÉNGY szerinti kódját és megnevezését, a mennyiséget, az egységárat, valamint az összesített árat.

6 . Ha az elszámolni kívánt építési tételek nem sorolhatók be az ÉNGY tételazonosítói szerint, akkor a kedvezményezett legalább három, azonos funkcióra vonatkozó műszaki tartalommal rendelkező részletes és tételes - egymástól és a kedvezményezett személyétől független kibocsátótól származó - magyar nyelvű, a KAP Vhr. 3. melléklete szerinti tartalmi elemekkel rendelkező árajánlatot köteles csatolni a támogatási kérelméhez.

7 . A támogatási kérelemben a költséghatékonyságot és a támogatási kérelem céljait figyelembe vevő legkedvezőbb árajánlattal rendelkező építési tételt kell feltüntetni, amelyet szakmai indokolással kell ellátni.

8 . A forinttól eltérő pénznemben kiállított árajánlat esetén az árajánlatban szereplő építés megvalósításának költségét és az arra jutó támogatás összegét az árajánlat kiállításának időpontjában érvényes, a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) által közzétett hivatalos devizaárfolyamon kell forintra átszámítani. Ha az árajánlat magyar forintban is tartalmazza az elszámolni kívánt tétel értékét, úgy a magyar forintban megadott érték tekintendő az árajánlat érvényes értékének.

9 . A kifizetési kérelemmel csak annyi anyaghoz tartozó költség kerülhet elszámolásra - a hozzá kapcsolódó elszámolható munkadíjjal együtt - amennyi anyag a támogatott művelettel kapcsolatosan ténylegesen felhasználásra, beépítésre került. Az ÉNGY-ben szereplő építési tételek esetén az anyagköltség a hozzá kapcsolódó munkadíj költséggel együtt, ugyanazon számla alapján kerülhet elszámolásra.

10 . A műszaki teljesítmény igazolása valamennyi beépítésre kerülő építési termék vonatkozásában kötelező, az építési termék építménybe történő betervezésének és beépítésének, ennek során a teljesítmény igazolásának részletes szabályairól szóló 275/2013. (VII. 16.) Korm. rendeletben foglaltak szerint, melyet a támogató felszólítására kell bemutatni.

11 . Gép, eszköz és technológiai berendezés beszerzése esetén a kedvezményezett a támogatási kérelem mellékleteként köteles benyújtani három, a KAP Vhr. 3. melléklete szerinti tartalmi elemekkel rendelkező, egymástól és a kedvezményezettől független kibocsátótól származó, azonos funkcióra vonatkozó, összehasonlítható műszaki paraméterekkel rendelkező gépre, eszközre, technológiai berendezésre vonatkozó árajánlatot. A támogatási kérelemben a költséghatékonyságot, az "értéket a pénzért" elvet és a támogatási kérelem céljait figyelembe vevő összességében legkedvezőbb ajánlattal rendelkező gépet, eszközt vagy technológiai berendezést kell feltüntetni, mint elfogadott árajánlatot, amelyet szakmai indokolással kell ellátni.

12 . A forinttól eltérő pénznemben kiállított árajánlat esetén az árajánlatban szereplő gép-, eszköz- és technológiai berendezés beszerzésének költségét és az arra jutó támogatás összegét az árajánlat kiállításának időpontjában érvényes, a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) által közzétett hivatalos devizaárfolyamon kell forintra átszámítani. Ha az árajánlat magyar forintban is tartalmazza az elszámolni kívánt tétel értékét, úgy a magyar forintban megadott érték tekintendő az árajánlat érvényes értékének.

13 . A művelet keretében kizárólag olyan első üzembe helyezésű, a támogatási kérelem benyújtásának évétől számított legfeljebb három éve gyártott gép, eszköz, technológiai berendezés beszerzése és beépítése támogatható, amely a támogatható tevékenység megvalósítását szolgálja.

14 . A beszerezni kívánt gépnek, eszköznek, technológiának meg kell felelnie a vonatkozó európai uniós irányelveknek, szabványoknak, illetve az azokat átültető magyar jogszabályoknak, szabványoknak, környezetvédelmi előírásoknak.

15 . Játszótéri elemek beszerzése, telepítése esetén a kedvezményezett köteles a záró kifizetési kérelem benyújtásakor a játszótéri eszközök biztonságosságáról szóló 78/2003. (XI. 27.) GKM rendelet (a továbbiakban: 78/2003. (XI. 27.) GKM rendelet) 3. §-a szerinti megfelelőségi tanúsítványokat, valamint a használatbavétel engedélyezését igazoló, a 78/2003. (XI. 27.) GKM rendelet 7. §-ában meghatározottak szerint kiállított ellenőrzési jegyzőkönyvet mellékelni.

16 . A művelet megvalósítási helye (a támogatott gép, berendezés állandó tárolási helye) a művelet végrehajtására rendelkezésre álló időtartam alatt, valamint a művelet fizikai befejezését követően a fenntartási időszak alatt kizárólag a támogató előzetes hozzájárulásával változtatható meg. Építési tevékenységet tartalmazó művelet esetén a megvalósítási hely módosítására irányuló változás-bejelentés - a hatósági kötelezés miatt szükséges módosítás kivételével - a támogatási döntés véglegessé válását követő 6 hónapon túl nem nyújtható be.

IV. Egyéb, HACS specifikus elvárások:

1. A LEADER program szellemiségével összhangban a felhívás keretében megvalósuló műveleteknek, LEADER hozzáadott értékkel kell bírniuk, amelyet a HACS-ok ellenőriznek a támogatási kérelmek kiválasztása során.

2. Új tevékenység: A kedvezményezett által a támogatási kérelem benyújtásakor még nem bejelentett és nem is végzett tevékenysége. Amennyiben a művelet olyan tevékenységre irányul, amely a kedvezményezett tevékenységi körében a támogatási kérelem benyújtásakor még nem szerepel, abban az esetben a záró kifizetési kérelem benyújtásáig a kedvezményezett köteles a kapcsolódó tevékenységet jogszerűen bejelenteni az illetékes hatósághoz.
3. Együttműködési megállapodás: A kedvezményezett által kötött, a művelethez kapcsolódó megállapodás.
4. Teljes lezárt üzleti év: A január.1 és december 31. közötti időszakot jelenti. Az a vállalkozás, amely év közben alakult a következő év december 31-ig kezdő vagy induló vállalkozásnak minősül. A tört év nem számít.

4. A MŰVELETVÉGREHAJTÁS IDŐTARTAMA

4.1. A művelet megkezdése

4.1.1. Kizárólag eszközbeszerzést és/vagy szolgáltatás megrendelést tartalmazó művelet megkezdése

Kizárólag eszközbeszerzést és/vagy szolgáltatás megrendelést tartalmazó művelet abban az esetben részesülhet támogatásban, ha a művelet keretében megvalósítani kívánt eszközbeszerzés és/vagy szolgáltatás megrendelés a támogatási kérelem benyújtásakor nem minősül fizikailag befejezettnek (vagyis az üzembe helyezés/megvalósítás nem történhet meg).

Fentiek alapján a kizárólag eszközbeszerzést (beleértve a csak szereléssel járó technológiák beszerzését is) és/vagy szolgáltatás megrendelést tartalmazó művelet megvalósítását a kedvezményezett saját felelősségére megkezdheti a felhívás megjelenését követő napon, de az nem minősülhet fizikailag befejezettnek a támogatási kérelem benyújtása napján. A művelet megkezdése nincs befolyással

a támogatási kérelem értékelésére, és nem jelent előnyt annak elbírálása során, továbbá nem garantálja az igényelt támogatás elnyerését.

A fizikai befejezésre vonatkozó szabályozást az ÁÚF tartalmazza.

A művelet részét képező gép / eszköz / technológia / berendezés / szolgáltatás beszerzéséről szóló megrendelés/szerződés, az azokhoz kapcsolódó számla, egyszerűsített számla, előlegszámla vagy előlegbekérő kiállításának, teljesítésének és kiegyenlítésének dátuma **nem lehet korábbi a felhívás megjelenését követő napnál.**

Kérjük, hogy a megkezdett műveletre benyújtott támogatási kérelem esetén fordítsanak kiemelt figyelmet a felhívás 3.3. III. pontjában rögzített, a művelet tervezésével, megvalósításával kapcsolatos elvárásokra, valamint a felhívás 9. pontjában rögzített elszámolásra vonatkozó szabályokra.

A támogatott művelet megkezdésére és fizikai teljesítettségére vonatkozó részletes szabályozást az ÁÚF tartalmazza.

4.1.2. Építési tevékenységet tartalmazó művelet megkezdése

Építési engedélyköteles, vagy építési engedély nélkül végezhető építési tevékenységhez kapcsolódó támogatás, továbbá megújuló energiatermeléshez nyújtott beruházáshoz kapcsolódó támogatás a támogatási kérelem benyújtását megelőzően megkezdett művelethez nem igényelhető.

Ebben az esetben **a támogatási kérelem benyújtását megelőzően megkezdett művelet a támogatási kérelem teljes visszautasítását vonja maga után.** A művelet megvalósítását a **támogatási kérelem benyújtását követő napon** a kedvezményezett **saját felelősségére megkezdheti,** de a művelet megkezdése nincs befolyással a támogatási kérelem értékelésére, és nem jelent előnyt annak elbírálása során, továbbá nem garantálja az igényelt támogatás elnyerését.

Ha a művelet keretében igényelt támogatási összeg eléri vagy meghaladja a 20 millió Ft-ot és energiahatékonyság javulásra irányuló fejlesztést, építéssel járó beruházást - új építés, felújítás, átalakítás, korszerűsítés vagy bővítés tevékenységek - tartalmaz, akkor a művelet keretében, a felsorolt tevékenység/ek kivitelezése csak a HACS által lefolytatott előzetes helyszíni szemlét követően kezdhető meg. A felsorolt tevékenységek előzetes helyszíni szemle nélkül megkezdett megvalósítása, a műveletelem elutasítását vonja maga után. A felújításnak/bővítésnek/átalakításnak/korszerűsítésnek minősülő támogatott tevékenységnek a pénzügyileg és műszaki-fizikai értelemben is elkülöníthető eleme kerül elutasításra, ha az építési tevékenységet, vagy azt megelőző bontási tevékenységet megkezdte a kedvezményezett, így az eredeti/kiinduló állapot a szemlén nem ellenőrizhető.

Ha a művelet keretében igényelt támogatási összeg nem éri el a 20 millió Ft-ot, és energiahatékonyság javulásra irányuló fejlesztést, építéssel járó beruházást - új építés, felújítás, átalakítás, korszerűsítés vagy bővítés tevékenységek - tartalmaz, elegendő a támogatási kérelméhez legalább 8 db (a támogatási kérelem benyújtását megelőző 30 napnál nem régebbi) olyan dátumozott olyan fényképet csatolni, amelynek készítési dátuma és helye minden kétséget kizáróan megállapítható - akár a fényképről, akár a fájl adatokból -, valamint alkalmas a fejlesztés előtti állapot igazolására.

A támogatási kérelem benyújtása előtt felmerült költségeket a művelet részeként nem lehet elszámolni a következő kivételekkel:
- a 2023. január 1-jénél nem korábban kiállított tervezési dokumentáció költsége, illetve
- a 9.2 pont 1. pontban felsorolt korlátozottan elszámolható költségek elszámolhatók.

Építési tevékenységet is tartalmazó művelet esetén a művelet részét képező gép / eszköz / berendezés / anyag / szolgáltatás beszerzéséről szóló megrendelés/szerződés, az azokhoz kapcsolódó számla, egyszerűsített számla, előlegszámla vagy előlegbekérő kiállításának, teljesítésének és kiegyenlítésének dátuma **sem lehet korábbi a támogatási kérelem benyújtását követő napnál.**

A támogatott művelet megkezdettségére és fizikai befejezésére vonatkozó részletes szabályokat az ÁÚF tartalmazza.

4.2. A művelet végrehajtására rendelkezésre álló időtartam és a művelet befejezésére vonatkozó elvárások

A művelet fizikai befejezésére a támogatási okirat véglegessé válását követő naptól számított legfeljebb 24 hónap áll rendelkezésre.

A kedvezményezett művelettel kapcsolatos pénzügyi elszámolása (záró kifizetési kérelem) benyújtásának végső határideje a támogatási okirat véglegessé válását követő naptól számított 24 hónap utolsó napját követő 30. nap.

5. MŰVELETVÉGREHAJTÁSSAL KAPCSOLATOS EGYÉB ELVÁRÁSOK

5.1. Közbeszerzési kötelezettség

Közbeszerzési kötelezettség:

Felhívjuk a figyelmet a művelet keretében megvalósítandó beszerzések tekintetében esetlegesen fennálló közbeszerzési kötelezettségre. A közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény, valamint az irányadó egyéb jogszabályokban meghatározott kötelezettségek megállapítása és betartása a kedvezményezett feladata.

A közbeszerzési kötelezettségre vonatkozó részletes tájékoztatást az ÁÚF tartalmazza.

5.2. A fejlesztéssel érintett ingatlanra vonatkozó feltételek

Támogatás abban az esetben folyósítható, ha a fejlesztéssel érintett ingatlan(ok) tulajdoni viszonyai az ÁÚF-ben foglaltaknak megfelelnek, és a művelet szempontjából ennek megfelelően **rendezett tulajdoni és/vagy használati viszonyokat a kedvezményezett biztosítja és igazolja a támogatási kérelem benyújtásával egyidejűleg.**

5.3. A művelet megvalósítása utáni kötelezettségek (fenntartási kötelezettség)

A kedvezményezettet a művelet fizikai befejezését követően fenntartási kötelezettség terheli. A kedvezményezett a záró kifizetési kérelem elfogadásáról szóló döntés meghozatalától számított 5 évig - támogatási kérelem benyújtásakor kkv-nak minősülők esetében 3 évig -, a támogatás

visszafizetésének terhe mellett vállalja, hogy a művelet megfelel a KAP Vhr. 91. §-ban foglaltaknak. Ha a felhívás keretében megvalósítani kívánt művelet nem tartalmaz beruházási elemet, abban az esetben nincs fenntartási időszak.

6. INDIKÁTOROK

6.1. Az indikátorok teljesítéséhez való hozzájárulás

A kedvezményezett a művelet megvalósításával hozzájárul a KAP ST-ben és a HFS-ben foglalt alábbi indikátorok célértékeinek teljesítéséhez. Ezen indikátorokra vonatkozóan a kedvezményezettnek műveletszinten nem szükséges elérendő célértéket meghatároznia. Az indikátor célértékek teljesítéséhez a felhíváson kívül más, a KAP ST keretében meghirdetésre kerülő felhívás(ok) is hozzájárul(hat)(nak).

Indikátor száma	Indikátor leírása	Indikátor mértékegysége	Indikátor mennyisége a HFS alapján
R.27	Környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos teljesítmény a vidéki térségekbe irányuló beruházások révén: A környezeti fenntarthatósághoz hozzájáruló műveletek száma, valamint az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó célok megvalósítása a vidéki térségekben	művelet	3
Beszerzett eszközök száma	A művelet keretében beszerzett eszközök száma	db	10 db
Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma	Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma	db	10 db
R.15	A mezőgazdaságból, erdészetből, valamint egyéb megújuló forrásokból származó megújuló energia: Támogatott beruházások a megújulóenergia- termelés kapacitásbővítésébe, a biomassza-alapú energiák termelését is beleértve (kW)	kW	83

Az indikátorok aktuális célértékeit a hatályos HFS tartalmazza.

6.2. Monitoring adatszolgáltatás

A kedvezményezett köteles a felhívás Monitoring adatszolgáltatás című mellékelte szerint a monitoring rendszer működtetéséhez szükséges adatokat megadni.

7. KIVÁLASZTÁSI ELJÁRÁSREND

7.1. A támogatási kérelmek kiválasztására vonatkozó eljárásrend

A támogatási kérelmek a KAP Vhr. alapján standard kiválasztási eljárásrend alapján kerülnek elbírálásra.

A HACS a támogatási kérelmekről való döntés megalapozására Helyi Bíráló Bizottságot (a továbbiakban: HBB) hív össze.

A helyi támogatási kérelmek elbírálása szakaszos.

A HBB a támogatási kérelemre vonatkozó jóváhagyó vagy elutasító döntési javaslatot a támogatási kérelmek - a felhívásban előírt értékelési szempontoknak való megfelelés szerinti - sorrendje alapján tesz.

A HACS a HBB döntési javaslata alapján dönt a támogatási kérelem elutasításáról, vagy annak támogatására irányuló javaslatát a Kincstár által működtetett informatikai rendszeren keresztül megküldi az IH-nak a HBB - döntési javaslatot megalapozó - ülésének jegyzőkönyvével együtt az ülés megtartását követő 30 napon belül.

A támogató a kérelem tárgyában történő döntéshozatalt megelőzően egymásnak ellentmondó adatok, tények, körülmények, valamint a benyújtott iratok tartalmának tisztázása érdekében a kedvezményezettet írásban hiánypótlásnak nem minősülő adategyeztetésre vagy egyeztetésre hívhatja fel.

7.2. Kiválasztási kritériumok

Támogatásban részesülhetnek azon műveletek, amelyek megfelelnek a vonatkozó jogszabályi feltételeknek, továbbá a felhívásban és annak mellékleteiben foglalt kritériumoknak, valamint az alábbi feltételeknek:

1. Nem hiánypótoltatható jogosultsági feltételek:

a) A kedvezményezettnek átlátható szervezetnek kell minősülnie az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 1. § 4. pontja és 50. § (1) bekezdés c) pontja szerint.
b) Az ÉNGY-ben nem szereplő építési tételekre, gépekre, berendezésekre és szolgáltatás vásárlásra vonatkozóan a felhívás 13.1.2. alfejezet árajánlatokról szóló pontjában/pontjaiban felsorolt dokumentumok legalább egyike (vagyis legalább egy árajánlat) benyújtásra került a támogatási kérelem mellékleteként.
c) A felhívás 13.1.1. pontjában felsorolt dokumentumok a támogatási kérelemhez benyújtásra kerültek.

Ha a nem hiánypótoltatható jogosultsági feltételeknek a támogatási kérelem nem felel meg, akkor a támogatási kérelem hiánypótlási felhívás nélkül visszautasításra kerül.

2. Hiánypótoltatható jogosultsági feltételek:

a) A felhívás 13.1.2. pontja szerint a támogatási kérelemhez csatolandó dokumentumok.
b) Projektterv

Ha a hiánypótoltatható jogosultsági feltételeknek a támogatási kérelem nem felel meg, akkor hiánypótlási felhívásra kerül sor.

Hiánypótlásra azonos tárgykörben csak egyszer van lehetőség.

3. Tartalmi értékelési szempontok

A jogosultsági feltételeknek megfelelő támogatási kérelmek a felhívás 2. mellékletében meghatározott tartalmi értékelési szempontok szerint elvégzett pontozással kerülnek értékelésre. Az így kialakult pontozási sorrend képezi a támogatási kérelmek támogathatóságára vonatkozó döntés alapját.

A tartalmi értékelési szempontok alapján **legfeljebb 100 pont adható.** Nem támogathatók azok a kérelmek, amelyek esetében a támogatási kérelemre adott összpontszám nem éri el a 50 pontot. továbbá a projektterv minőségére adható 65 ponton belül a 30 pontot, valamint a HBB által meghatározott támogathatósági minimumpontszámot. A/az 50 pont elérése nem jelenti automatikusan a támogatás megítélését, a HBB ezen pontszámot meghaladó támogathatósági minimumpontszámot is megállapíthat.

A tartalmi értékelési szempontok során vállalt kötelezettségekhez külön jogkövetkezmények fűződnek, amelyeket a felhívás 10. fejezete tartalmazza.

8. A FINANSZÍROZÁSSAL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK

8.1. Támogatás formája

A támogatás **vissza nem térítendő támogatásnak** minősül.

8.2. Igényelhető támogatás

Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege:

- legalább 1 000 000 Ft,

- legfeljebb 20 000 000 Ft.

Önállóan támogatható tevékenységek

A támogatás maximális mértéke:

Jövedelemtermelő tevékenységek esetében (Maximum)		*Nem jövedelemtermelő tevékenységek esetében (Maximum)*	
Energetikai fejlesztések	65%	Energetikai fejlesztések	0%
Eszköz és/vagy gépbeszerzés	65%	Eszköz és/vagy gépbeszerzés	0%
Építés	65%	Építés	0%
Megújuló energiaforrást hasznosító technológiák alkalmazása	70%	Megújuló energiaforrást hasznosító technológiák alkalmazása	0%

Önállóan nem támogatható tevékenységek

A támogatás maximális mértéke:

Jövedelemtermelő tevékenységek esetében (Maximum)		*Nem jövedelemtermelő tevékenységek esetében (Maximum)*	
Infrastruktúra fejlesztés megvalósítása	65%	Infrastruktúra fejlesztés megvalósítása	0%
Immateriális javak beszerzése/fejlesztése	65%	Immateriális javak beszerzése/fejlesztése	0%
Marketing és / vagy kommunikációs tevékenységek megvalósítása	65%	Marketing és / vagy kommunikációs tevékenységek megvalósítása	0%
Eszközök és/vagy gépek beszerzéséhez kapcsolódó építési tevékenység	65%	Eszközök és/vagy gépek beszerzéséhez kapcsolódó építési tevékenység	0%
Építési, műszaki ellenőri szolgáltatás	65%	Építési, műszaki ellenőri szolgáltatás	0%
Műveletmenedzsment	65%	Műveletmenedzsment	0%
Tájékoztatás és nyilvánosság megvalósítása	65%	Tájékoztatás és nyilvánosság megvalósítása	0%
Művelet-előkészítés	65%	Művelet-előkészítés	0%

A felhívás keretében, a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény hatálya alá tartozó kedvezményezettek, az őstermelők és az adószámmal rendelkező magánszemélyek által megvalósított műveletek gazdasági szempontból

jövedelemtermelő műveleteknek minősülnek.

Ha a művelet jövedelemtermelő és nem jövedelemtermelő elemeket is tartalmaz, abban az esetben a művelet jövedelemtermelő műveletnek minősül.

Nem jövedelemtermelő műveletek esetében, a művelet eredményeképpen létrejövő fejlesztések, programok, rendezvények, képzések stb. bárki számára ingyenesen látogathatók, azokból a kedvezményezettnek a műveletmegvalósítás, illetve ha van a fenntartási időszak alatt bevétele nem származhat.

Felhívjuk a kedvezményezettek figyelmét, hogy ha a felhívás keretében nem támogatott, de a támogatási kérelemben megjelölt tételek után igényelt támogatások levonását követően a jóváhagyható támogatás összege az igényelhető minimum határ alá kerül, az a támogatási kérelem elutasítását vonja maga után!

Jövedelemtermelő műveleteknél, megújuló energia fejlesztésére irányuló tevékenység esetében:

A korlátozottan elszámolható költségek (a felhívás 9.2. 1. pontja szerint) vonatkozásában a támogatás mértéke támogatási kérelemben szereplő elfogadott legalacsonyabb támogatási intenzitású tevékenység alapján kerül megállapításra. (Tehát ilyen típusú tevékenységek esetében a támogatás mértéke megegyezik a támogatási kérelemben szereplő legalacsonyabb támogatási intenzitású elfogadott tevékenység támogatási mértékével.)

8.3. Igényelhető előleg

A felhívás esetén nem releváns.

9. ELSZÁMOLÁSRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK

9.1. Kifizetési kérelmek tervezése

Egyszeri elszámoló esetén:

A felhívás keretében lehetőség van egyszeri elszámolás választására, mely esetben kizárólag záró kifizetési kérelmet köteles a kedvezményezett benyújtani a művelet fizikai befejezését követően.

Ha a kedvezményezett a támogatási döntést követően az egyszeri elszámolást választja, haladéktalanul köteles azt bejelenteni a támogatónak.

Egyszeri elszámolásról többszöri elszámolásra történő áttérés a támogatási döntés véglegessé válásától számított tizenkét hónapon belül a kedvezményezett által benyújtott változás-bejelentéssel kezdeményezhető azzal, hogy a kedvezményezettnek többszöri elszámolóként legkésőbb a támogatási döntés véglegessé válásától számított tizenkét hónapos határidő lejáratának napján be kell nyújtania a KAP Vhr. 84.

§-ában foglalt feltételeknek megfelelő kifizetési kérelmet. A jóváhagyott támogatás folyósításának feltétele a változás-bejelentés támogató általi jóváhagyása.

Az egyszeri elszámolásról többszöri elszámolásra egy alkalommal lehet áttérni.

Többszöri elszámoló esetén:

A kedvezményezett legalább egy kifizetési kérelem benyújtására köteles, és - legfeljebb három kifizetési kérelmet nyújthat be, valamint a támogatási döntésben meghatározott határidőig egy záró kifizetési kérelem benyújtására köteles.

A kedvezményezett köteles a támogatási döntés véglegessé válásától számított
- 12 hónapon belül a megítélt támogatás 10 %-át meghaladó intenzitású támogatás elszámolására irányuló kifizetési kérelmet benyújtani.
- a fizikai befejezést követő 30. napig a megítélt támogatás 80 %-át elérő vagy meghaladó intenzitású támogatás elszámolására irányuló záró kifizetési kérelmet köteles benyújtani.

Az előírt időben, az előírt mértékű támogatás elszámolására irányuló kifizetési kérelem benyújtásának elmulasztása jogosulatlan igénybevételnek minősül.

A kifizetési kérelemre vonatkozó részletes szabályokat a KAP Vhr. 84-90. § tartalmazza.

9.2. Elszámolható költségek

A művelet elszámolható költségei között azon költségek tervezhetők, amelyek a művelet támogatható tevékenységeihez kapcsolódnak, szerepelnek a felhívásban rögzített elszámolható költségek között, és megfelelnek az általános elszámolhatósági feltételeknek.

A művelet nem elszámolható költségeinek a támogatható tevékenységekhez kapcsolódó, azonban a felhívás 9.5 pontjában nem elszámolhatóként meghatározott költségek, és a felhívás keretében nem támogatható tevékenységek költségei minősülnek. A nem elszámolható költségek részei a művelet összes költségének, azonban nem részei a művelet elszámolható költségének.

Ha a művelet tartalmaz olyan támogatható tevékenységet, amelyet nem a támogatási kérelem részeként, nem annak költségkeretéből kíván megvalósítani, és/vagy tartalmaz olyan nem támogatható tevékenységet, amelyet a kedvezményezett meg kíván valósítani a művelet részeként, azonban a felhívás keretében biztosított támogatáson kívüli forrásból, akkor ezen tevékenységeket elkülönítetten és a egyértelműen be kell mutatni a támogatási kérelemben, valamint a későbbiekben megkötésre kerülő vállalkozói szerződésekben is. A művelet költségvetésének megfelelően részletezettnek és ily módon ellenőrizhetőnek kell lenni ahhoz, hogy meghatározható legyen a költségek, illetve ezen belül az elszámolható költségek besorolása.

A költségek elszámolhatóságával kapcsolatos általános előírásokat, továbbá az egyes költségtípusokra vonatkozó részletes szabályozást a KAP Vhr.-ben foglalt "ÚTMUTATÓ az elszámolható költségekhez" (a továbbiakban: Útmutató) fejezet tartalmazza, amelyeket a felhívásban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

A felhívás keretében - figyelemmel az 9.4 pontban foglaltakra - az alábbi költségek tervezhetők, illetve számolhatók el:

Rövid megnevezése	Költség leírása	Költség kategória	Költségtípus
Jogszabály, hatóság által előírt dokumentáció	Jogszabály, hatóság, felhívás által előírt kötelező előzetes tanulmányok, műszaki dokumentáció (ideértve a közbeszerzési eljárásokhoz kapcsolódó szakmai háttér-dokumentációt is) elkészítése.	Művelet-előkészítés	Jogszabály, hatóság, felhívás által előírt kötelező előzetes tanulmányok, műszaki dokumentáció (ideértve a közbeszerzési eljárásokhoz kapcsolódó szakmai háttérdokumentációt is) elkészítése.
Tájékoztatás, nyilvánosság biztosítása	Tájékoztatással, nyilvánossággal kapcsolatos kötelezettségek teljesítése. A tájékoztatással, nyilvánossággal kapcsolatos kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos előírásokat az ÁÚF tartalmazza.	Szolgáltatásvásárlás költsége	A felhívás által előírt nyilvánosság biztosításának költsége. (Útmutató 3.4.4.1.)
Tervellenőr költsége	Tervellenőr költsége, ha alkalmazása jogszabály alapján kötelező.	Művelet-előkészítés	Tervellenőr költsége, ha alkalmazása jogszabály alapján kötelező.
Új építés,átalakítás, bővítés, felújítás	Építés (új épület átalakítás, bővítés, felújítás), épület-kivitelezés költsége akkor számolható el, ha az a művelet végrehajtásához szükséges, vagyis olyan épületek, építmények építési és értéknövelő felújítási, bővítési költségei számolhatók el, amelyekhez támogatott tevékenységek köthetők, ideértve a művelet megvalósítása érdekében feltétlenül szükséges bontási költségeket is.	Beruházás	Építés

Rövid megnevezése	Költség leírása	Költség kategória	Költségtípus
Műveletmenedzsment	A művelet előkészítési és megvalósítási időszakában végzett műveletmenedzsment tevékenység személyi jellegű ráfordításai.	Műveletmenedzsment költség	A művelet - előkészítési és - megvalósítási időszakában végzett műveletmenedzsment tevékenységhez igénybe vett szakértői szolgáltatás díja
Könyvvizsgálat költsége	A művelet vonatkozásában végzett könyvvizsgálói szolgáltatás költsége.	Szolgáltatásvásárlás költsége	A művelet vonatkozásában végzett könyvvizsgálói szolgáltatás
Tárgyi eszközbeszerzés	A művelet céljához kapcsolódó, a piacon elérhető, a műveletcélok megvalósításához szükséges technológiát használó eszközök a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Számv. tv.) 47?51. §-a szerinti bekerülési értéke elszámolható (az Útmutató 3.3.10.1.1. pontja alapján).	Beruházás	Tárgyi eszközbeszerzés
Szolgltatások költsége harmadik féltől	Harmadik féltől megrendelt, a támogatott tevékenységhez közvetlenül kapcsolódó, igénybe vett szolgáltatások és egyéb szolgáltatások költsége.	Szolgáltatásvásárlás költsége	Harmadik féltől megrendelt, a támogatott tevékenységhez közvetlenül kapcsolódó, igénybe vett szolgáltatások és egyéb szolgáltatások költsége
Előkészítés kapcsolódó egyéb szakértői tanácsadás	Előkészítéshez kapcsolódó egyéb szakértői tanácsadás.	Művelet-előkészítés	Előkészítéshez kapcsolódó egyéb szakértői tanácsadás.
Immateriális javak beszerzése	A felhívás és a művelet céljaihoz kapcsolódó, a kedvezményezett már meglévő tevékenységét és/vagy új tevékenység bevezetését, fejlesztését segítő immateriális javak beszerzése (pl.: technológiai háttér fejlesztéséhez hozzájáruló szoftverek beszerzése).	Beruházás	Immateriális javak beszerzése

Rövid megnevezése	Költség leírása	Költség kategória	Költségtípus
Építési műszaki ellenőri szolgáltatás	Építési, műszaki ellenőri szolgáltatás, ide nem értve a Tanácsadó Mérnökök NemzetköziSzövetsége (FIDIC) mérnök költségeit.	Szolgáltatásvásárlás költsége	Építési műszaki ellenőri szolgáltatás, ide nem értve a Tanácsadó Mérnökök Nemzetközi Szövetsége (FIDIC) mérnök költségeit (az Útmutató 3.4.3.2. pontja alapján).
Környezeti hatásvizsgálat	Környezeti hatásvizsgálat, előzetes vizsgálat, egységes környezethasználati engedélyhez kapcsolódó vizsgálat.	Művelet-előkészítés	Környezeti hatásvizsgálat, előzetes vizsgálat, egységes környezethasználati engedélyhez kapcsolódó vizsgálat.
Marketingeszközök fejlesztési költsége	Marketing és/vagy kommunikációs tevékenységek megvalósítása (hirdetés, szórólap, online felület hirdetés, plakát, sajtóban való megjelenés stb.)	Szolgáltatásvásárlás költsége	Marketingeszközök fejlesztési költsége

A támogatási kérelem részeként benyújtott költségvetésnek tartalmaznia kell a művelet összes - elszámolható és nem elszámolható - költségét!

A támogatási kérelemben tervezett elszámolható költségek alátámasztására, a piaci ár igazolása szükséges. Ennek részletes szabályozását az Útmutató 2.3.2.4. pontja tartalmazza.

Tájékoztatjuk a Tisztelt Kedvezményezetteket, hogy a támogató jogosult a piaci árnak való megfelelést az alátámasztó dokumentumoktól függetlenül, legalább három árajánlattal történő alátámasztás esetén is ellenőrizni, saját, az árrealitás vizsgálatra szolgáló módszertana alapján referencia árakkal összevetni. Ha a támogató az elfogadhatónál nagyobb eltérést észlel a piaci árhoz képest, egyeztetésre szólítja fel a kedvezményezettet, indokolt esetben pedig csökkenti az elszámolható költséget.

Ha az ajánlatok a piaci ár igazolására alkalmatlanok (különösen: nem összehasonlíthatók, nem azonos tárgyúak, nem egymástól és a kedvezményezettől független piaci szereplőktől származnak, a tényleges piaci árat jelentősen meghaladják), a felmerült költségek a művelet terhére nem számolhatóak el.

A piaci ár bizonyítása a kedvezményezett kötelezettsége és felelőssége. A költségtételeknek a művelet költségvetésének megfelelően részletezettnek és ilyen módon ellenőrizhetőnek kell lenniük ahhoz, hogy meghatározható legyen a besorolásuk.

9.3. Elszámolhatóság feltételei

a) A felhívás keretében támogatott művelet költségei elszámolhatóságának kezdete:
- A támogatási kérelem benyújtása előtt felmerült költségeket a művelet részeként nem lehet elszámolni a következő kivételekkel:

a 2023. január 1-nél nem régebben kiállított tervezési dokumentáció költsége, illetve
a 9.2. pont 1. pontjában felsorolt korlátozottan elszámolható költségek.

- Kizárólag gép és/vagy eszközbeszerzést tartalmazó művelet esetén, a művelet részét képező gép/berendezés/technológia beszerzéséről szóló megrendelés/szerződés, az azokhoz kapcsolódó számla, egyszerűsített számla, előlegszámla vagy előlegbekérő kiállításának, teljesítésének és kiegyenlítésének dátuma nem lehet korábbi a felhívás megjelenését követő napnál.

b) A felhívás keretében támogatott művelet költségek elszámolhatóságának vége:
- A kedvezményezett a művelettel kapcsolatos pénzügyi elszámolása (záró kifizetési kérelem) benyújtásának végső határideje, a támogatási okirat véglegessé válásától számított 24 hónap utolsó napját követő 30. nap.

c) A támogatás folyósítása a kedvezményezett KNYR-ben rögzített fizetési számlájára történik.

d) Szóbeli megállapodás alapján történő költségelszámolásra nincs lehetőség.

e) A kifizetési kérelem keretében a kedvezményezett

ea) ha természetes személy, akkor nem nyújthat be olyan, készpénzben kiegyenlített elszámoló bizonylatot, amelynek az - általános forgalmi adó felszámítása esetén az általános forgalmi adóval növelt - ellenértéke meghaladja az 1,5 millió forintot,

eb) ha nem természetes személy, akkor nem nyújthat be készpénzben kiegyenlített elszámoló bizonylatot.

f) A kedvezményezett köteles a támogatási okirattal jóváhagyott elszámolható kiadások összegének legalább 80%-át teljesíteni.

g) A kedvezményezett - az egyszeri elszámolás kivételével - köteles a KAP Vhr. 84. § (1) bekezdésben foglalt elszámolási kötelezettség betartására, ennek megfelelően a támogatási okirat véglegessé válásától számított 12 hónapon belül köteles a megítélt támogatás 10%-át meghaladó mértékű támogatás elszámolására irányuló kifizetési kérelmet benyújtani.

h) Kifizetési kérelem - a záró kifizetési kérelem kivételével - csak abban az esetben nyújtható be, ha az abban igényelt támogatás összege meghaladja a megítélt támogatás 10%-át.

i) A záró kifizetési kérelem alapján a támogatás folyósítása felfüggesztésre kerül, amíg a kedvezményezett nem nyújtja be a Kincstárhoz valamennyi, a műveletmegvalósításhoz és az üzemeltetéshez kapcsolódó végleges engedélyt.

j) Átalányalapú elszámolásra nincs lehetőség.

k) A forinttól eltérő pénznemben kiállított elszámoló bizonylat esetén az elszámoló bizonylat végösszegét, illetve az elszámoló bizonylaton szereplő tevékenységek, tételek költségét és az arra jutó támogatás összegét a számlán megjelölt fizikai teljesítés időpontjában érvényes, az MNB által közzétett hivatalos devizaárfolyamon kell forintra átszámítani.

l) A beruházási támogatás összegét a kettős könyvvezetésre kötelezett kedvezményezettnek tőketartalékba (lekötött tartalékba) kell helyezni, nem kettős könyvvezetésre kötelezett kedvezményezettnek az egyéb bevételek között kell elszámolni saját könyvelésében. Ha a tőketartalékba helyezett támogatás tekintetében a kedvezményezettnek támogatás jogosulatlan igénybevétele miatt visszafizetési kötelezettsége keletkezik, a visszafizetett támogatás összegét a tőketartalék terhére - a lekötött tartalék megszüntetése után - kell elszámolni.

m) Valamennyi beszerzés vonatkozásában az Útmutató 2.3.2.5. pontja szerinti összeférhetetlenségre vonatkozó szabályok irányadók.

9.4. Az elszámolható költségek mértékére és arányára vonatkozó elvárások

A művelet tervezése során az egyes elszámolható költségtípusok vonatkozásában a következő korlátozásokat szükséges figyelembe venni:

Költségtípus	Maximális mértéke az összes elszámolható nettó költségre vetítve (%) /maximálisnettó támogatási összeg (Ft)
Művelet előkészítés	2.5 %
Korlátozottan elszámolható költségek köre	5 %
Tájékoztatás nyilvánosság	0.5 %
Építési,műszaki ellenőri szolgáltatás	1 %
Műveletmenedzsment	2.5 %
Immateriális javak beszerzése.	2 000 000 Ft
Legfeljebb nettó 150 000 Ft.	150 000 Ft
Marketing eszköz fejlesztési költsége.	2 000 000 Ft

Felhívjuk a Tisztelt Kedvezményezettek figyelmét arra, hogy a korlátozottan elszámolható költségek mértéke összesen 5% lehet az Útmutató 3.12.1 pontjának figyelembevételével.

A fenti táblázatban meghatározott százalékos és/vagy összeg korlátok betartása a támogatási kérelem összeállítása, valamint a műveletmegvalósítás során kötelező. A táblázatban szereplő százalékos korlát a záró kifizetési kérelem jóváhagyása során - a műszaki-szakmai tartalom csökkenésével nem járó - műveletszintű megtakarítás eredményeként átléphető azzal, hogy az egyes költségtípusokra megállapított összeg nem növekedhet.

9.5. Nem elszámolható költségek

A támogatható tevékenységekhez kapcsolódóan nem elszámolható költségnek minősül mindazon költség, amely nem szerepel a 9.2. pontban, különösen:

a) a levonható áfa,
b) a kamattartozás-kiegyenlítés,
c) a hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy kezességi díjtámogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás,
d) a hiteltúllépés költsége, egyéb pénzügyforgalmi költségek,
e) a devizaátváltási jutalék,
f) a pénzügyi, finanszírozási tranzakciókon realizált árfolyamveszteség,
g) a bírságok, kedvezményezett által fizetett kötbérek és a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti perköltség, függetlenül attól, hogy bíróság által megítélésre került-,
h) a kedvezményezettnél saját teljesítés keretében felmerült költségek (kivéve a művelet szakmai megvalósításában közreműködő munkatársak személyi jellegű ráfordításai),

[5] Azokat a munkálatokat kell terület-előkészítés költségtípusba besorolni, amelyek nem kapcsolódnak közvetlenül egyetlen épülethez, építményhez sem, hanem az általános területrendezésre irányulnak (pl. szennyezett föld kicserélése, az egyenetlen terep elegyengetése).

i) a forgóeszközök költségei,
j) a felhívás keretében nem támogatható tevékenységekhez kapcsolódó költségek,
k) támogatásból beszerzett tárgyi eszközök után értékcsökkenés,
l) sikerdíj.

10. JOGKÖVETKEZMÉNYEK

10.1. Általános jogkövetkezmények

1. **Az intézkedésben való részvétel vagy az igénybe vett támogatás egésze vagy egy része jogosulatlannak minősül, ha a kedvezményezett a felhívás 9.1 és 9.3. g) pontja szerinti kötelezettségét nem teljesíti, azaz nem nyújt be a támogatási okirat véglegessé válásától számított 12 hónapon belül a megítélt támogatás 10%-át meghaladó mértékű támogatás elszámolására irányuló kifizetési kérelmet.**
2. Az intézkedésben való részvétel vagy az igénybe vett támogatás egésze jogosulatlannak minősül, és a támogató az agrártámogatási jogviszonyt keletkeztető döntését visszavonja, ha a kedvezményezett a támogatási okirattal jóváhagyott elszámolható költségek összegének legalább 60%-ával nem számol el.
3. A támogatási okiratban jóváhagyott elszámolható kiadásokat 5%-kal csökkenteni kell, ha a kedvezményezett a támogatási okirattal jóváhagyott elszámolható kiadások összegének legalább 60%-ával elszámolt, de az elszámolás mértéke a jóváhagyott kiadások összegének 80%-át nem éri el.
4. Nem jövedelemtermelő műveletek esetén, ha bebizonyosodik, hogy a kedvezményezettnek a támogatási kérelemben vállaltaktól eltérően mégis származik bevétele a művelet eredményeképpen megvalósult fejlesztésből, akkor, a támogatás mértéke lecsökken a jövedelemtermelő műveletek támogatási mértékének szintjére. Az így keletkező különbözetet a kedvezményezett a KAP törvény 37. §-a alapján az intézkedésben való jogosulatlan részvételre vonatkozó szabályai szerint köteles visszafizetni.
5. Ha a kedvezményezett nem tesz eleget a monitoringadat-nyilvántartáshoz szükséges adatszolgáltatási kötelezettségének, úgy a már igénybe vett támogatási összeg 1 %-át a KAP törvény 37. §-a alapján az intézkedésben való jogosulatlan részvételre vonatkozó szabályok szerint köteles visszafizetni.
6. Ha a kedvezményezett nem tesz eleget a felhívás 3.3. A művelet műszaki, szakmai tartalmával kapcsolatos elvárások IV. Egyéb, HACS specifikus elvárások fejezetben foglalt valamely kötelezettségének (kivéve a fejezet 1. pontját) úgy - az adott kötelezettség tekintetében - a már igénybe vett támogatási összeg 1 %-át az intézkedésben való jogosulatlan részvételre vonatkozó szabályok szerint köteles visszafizetni..
7. Ha a kedvezményezett nem tesz eleget a tájékoztatással, nyilvánossággal kapcsolatos kötelezettségének, úgy a már igénybe vett támogatási összeg 3 %-át az intézkedésben való jogosulatlan részvételre vonatkozó szabályok szerint köteles visszafizetni.

10.2. Tartalmi értékelési szempontok során vállalt kötelezettségekhez fűződő jogkövetkezmények

Ha az ellenőrzések során megállapítást nyer, hogy a kedvezményezett a tartalmi értékelési szempontok során vállalt kötelezettségeinek nem tett eleget, a támogatás jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősül és a kedvezményezett minden jogosulatlanul igénybevett többletpont után a véglegessé vált támogatási okiratban meghatározott támogatási összeg 0,5%-át a KAP törvény 37. §-a alapján az intézkedésben való jogosulatlan részvételre vonatkozó szabályai szerint köteles visszafizetni.

Ha több tartalmi értékelési szempont vonatkozásában kerül megállapításra a jogosulatlan igénybevétel, úgy az egyes szankciók összegét össze kell vonni, amely eredményezheti a 7.2. pont 3. alpontjában meghatározott támogathatósági határpontszám alá csökkenést, ezáltal az intézkedésben való jogosulatlan részvételt.

10.3. A projekttervben vállalt kötelezettségekhez fűződő jogkövetkezmények

Ha az ellenőrzések során megállapítást nyer, hogy a kedvezményezett a projekttervben szereplő szempontok során vállalt kötelezettségeinek nem tett eleget, a támogatás jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősül és a kedvezményezett- minden jogosulatlanul igénybe vett többletpont után a véglegessé vált támogatási okiratban meghatározott támogatási összeg 0,5%-át a KAP törvény 37. §-a alapján az intézkedésben való jogosulatlan részvételre vonatkozó szabályai szerint köteles visszafizetni.

10.4. A felhívásban rögzített kötelezettségekhez/elvárásokhoz fűződő jogkövetkezmények

A. A támogató jogosult az agrártámogatási jogviszonyt keletkeztető döntését visszavonni és ezzel egyidejűleg az igénybe vett támogatás egészére vagy egy részére vonatkozóan a kedvezményezett visszafizetési kötelezettségéről rendelkezni ha a kedvezményezett nem tesz eleget valamely, a felhívásban foglalt kötelezettségvállalásoknak, így különösen:

1) Ha a kedvezményezett nem tesz eleget a releváns fenntartási kötelezettségének, úgy köteles az intézkedésben való jogosulatlan részvételre vonatkozó szabályok szerint visszafizetni az igénybevett támogatást azon időszakkal arányosan, amelynek tekintetében nem teljesültek a követelmények.

B. A támogatási okiratban jóváhagyott támogatás csökkentésre kerül, ha a kedvezményezett nem tesz eleget a következő kötelezettségeknek, vállalásoknak:

A felhívás esetén nem releváns.

11. TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

11.1. Jogutódlás, kötelezettségátadás

A jogutódlásra, valamint a kötelezettségátadásra a KAP törvény. 32. - 33. §-ában, illetve a KAP Vhr. 49. - 51. §-ában és az ÁÚF-ben foglaltak az

irányadók.

Az agrártámogatási jogviszony létrejötte után az agrártámogatási jogviszonyból eredő jogok és kötelezettségek az átvállaló kérelmére átadhatók, ha a kötelezettségátadást az európai uniós állami támogatási szabályok lehetővé teszik.

A kötelezettségátadáshoz a támogató előzetes jóváhagyása szükséges. A kérelem nem hagyható jóvá, ha az átvállaló nem felel meg a jogszabályban vagy pályázati felhívásban meghatározott feltételeknek.

11.2. További dokumentumok

Felhívjuk a Tisztelt Kedvezményezettek figyelmét, hogy az ÁÚF a https://kap.gov.hu honlapon megtalálható és a felhívás elválaszthatatlan része.

Kérjük, hogy a támogatási kérelmet az ÁÚF és a "KAP Felhasználói kézikönyv az elektronikus felület használatához és e-kérelem benyújtásához" c. dokumentumok figyelembevételével készítsék el!

Kincstár kifizetési kérelmekkel kapcsolatos közleménye, valamint a felhíváshoz kapcsolódó tájékoztatója elérhető a https://www.mvh.allamkincstar.gov.hu/ honlapon.

A Közös Agrárpolitika és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások végrehajtásának szervezetéről és intézményeiről szóló 601/2022. (XII. 28.) Korm. rendelet 3. § 22. pontja szerinti adatok körét a 3. melléklet tartalmazza.

12. HACS ELÉRHETŐSÉGEI

Ha további információkra van szüksége, forduljon bizalommal a(z) Tisza-Tarna-Rima-Mente Fejlesztéséért Közhasznú Egyesület munkaszervezetéhez a(z) ttrmleader@kiskore.hu e-mail címen, illetve a +36 36 358 311 normál díjazású telefonszámon, ahol munkanapokon 9:00 - 15:00 óráig fogadják hívását.

Az ügyfélfogadási idő a HACS honlapján érhető el, www.ttrmleader.hu.

13. CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA

13.1. A támogatási kérelemhez csatolandó dokumentumok

13.1.1. Támogatási kérelem elkészítésekor kötelezően csatolandó (nem pótolható) mellékletek

A támogatási kérelem elkészítésekor a következő mellékleteket **kötelezően** szükséges csatolni:

1 . Építési tevékenység esetében:
- a felhívás melléklete szerinti nyilatkozatot az építési tevékenységekről;
- az **építészeti-műszaki tervdokumentációt,**

Felhívjuk a figyelmet, hogy a fenti dokumentumok pótlására nem nyílik lehetőség, így ha a fejlesztés szempontjából releváns fenti dokumentumok valamelyike nem kerül benyújtásra a támogatási kérelemmel egyidejűleg, az a támogatási kérelem visszautasítását vonja maga után!

13.1.2. A támogatási kérelem elkészítése során csatolandó (pótolható) mellékletek listája

A támogatási kérelem benyújtásakor a következő mellékleteket szükséges csatolni:

1 . A beszerzésre kerülő gépekre, eszközökre, technológiákra, valamint az igénybe vett/veendő szolgáltatásokra (ez alól kivételt képez: hatósági igazgatási, szolgáltatási díjak, illetékek, közjegyzői díj, könyvvizsgálat, művelet-előkészítés, műveletmenedzsment) vonatkozólag három, azonos funkcióra vonatkozó műszaki tartalommal rendelkező részletes és tételes - egymástól és a kedvezményezett személyétől független kibocsátótól származó - magyar nyelvű, vagy magyar nyelvű fordítást is tartalmazó a KAP Vhr. szerinti tartalmú árajánlat.

- **Felhívjuk a figyelmet, hogy ha ezen dokumentumok benyújtásának hiánya (vagyis egyetlen árajánlat sem kerül benyújtásra) a támogatási kérelem mellékleteként, az a felhívás 7.2. fejezetének 1. c) pontja alapján nem hiánypótoltatható hiánynak minősül!**

2 . Ha releváns, a felhívás 7.2./3. pontjához kapcsolódó tartalmi értékelési szempontokat alátámasztó igazolások, nyilatkozatok, dokumentumok a felhívás 2. melléklete szerint.

3 . Hálózatra termelő, valamint vissz-wattos napelemes művelet esetén a szolgáltató felé benyújtott és a szolgáltató által visszaigazolt igénybejelentő, vagy a szolgáltató által kibocsátott "Pályázati igazolás HMKE létesítéséhez" tárgyú dokumentum, amelynek dátuma legkésőbb a hiánypótlás benyújtásának dátuma lehet.

4 . Ha a kedvezményezett nem számol el a technológiához kapcsolódóan építést, csupán szerelési munkával érintett a fejlesztés, abban az esetben elegendő technológiai leírás és a megvalósítási helyet ábrázoló helyszínrajz benyújtása.

5 . Ha a művelet keretében igényelt támogatási összeg nem éri el a 20 millió Ft-ot, és építéssel járó beruházást tartalmaz, legalább 8 db olyan fénykép, amelynek készítési dátuma és helye minden kétséget kizáróan megállapítható - akár a fényképről, akár a fájl adatokból -, valamint alkalmas a fejlesztés előtti állapot igazolására.

6 . Az ÉNGY-ben nem szereplő építési tételekre vonatkozólag három, azonos funkcióra vonatkozó műszaki tartalommal rendelkező részletes és tételes - egymástól és a kedvezményezett személyétől független kibocsátótól származó - magyar nyelvű, vagy magyar nyelvű fordítást is tartalmazó a KAP Vhr. szerinti tartalmú árajánlat. (Felhívjuk a figyelmet, hogy ezen dokumentumok benyújtásának hiánya (vagyis egyetlen árajánlat sem kerül benyújtásra) a támogatási kérelem mellékleteként, az a felhívás 7.2. fejezetének 1. c) pontja alapján nem hiánypótoltatható hiánynak minősül!)

7 . Ha a művelet megvalósítása tartalmaz vízjogi engedélyköteles beruházást, úgy a vízjogi engedély iránti eljárás megindítását igazoló dokumentum. Meglévő vízi létesítményre kiadott végleges üzemeltetési és/vagy fennmaradási engedélyben meghatározott azonos paraméterekre történő felújítás, rekonstrukció esetén a végleges üzemeltetési és/vagy fennmaradási vízjogi engedélyt.

8 . A kedvezményezett az ÁÚF-ben, valamint a felhívásban foglaltaknak megfelelően köteles igazolni a fejlesztés alapjául szolgáló tevékenységhez szükséges ingatlan vonatkozásában a rendezett tulajdoni és/vagy használati viszonyokat.

9 . Együttműködési megállapodás

Felhívjuk figyelmét, hogy a felsorolt mellékleteket a támogatási kérelem benyújtásakor kell csatolni.

13.2. Az első kifizetési kérelemhez csatolandó dokumentumok

1. Legkésőbb az első, építéssel és/vagy vízjogi engedélyköteles beruházással kapcsolatos kifizetési kérelemhez mellékelni kell a kedvezményezett nevére szóló, végleges építési és/vagy a végleges vízjogi létesítési/bányakapitánysági engedélyt, beleértve azengedélyezési záradékkal ellátott építészeti-műszaki tervdokumentációt.
   - Nem engedélyköteles vízjogi tevékenység esetén az első érintett kifizetési kérelemhez mellékelni kell a bejelentési kötelezettség teljesítéséről és annak vízügyi hatóság részéről történő elfogadásáról szóló igazolást/nyilatkozatot.
2. Építési művelet esetén az elszámolni kívánt bizonylattal együtt az ÉNGY szerinti bontású számlarészletezőt is be kell nyújtani minden kifizetési kérelemhez.
3. Hálózatra termelő napelemes művelet esetén az első napelemes rendszer létesítésével kapcsolatos kifizetési kérelemhez mellékelni kell a hálózati engedélyes által jóváhagyott csatlakozási dokumentációt.

13.3. Záró kifizetési kérelemhez csatolandó dokumentumok

1. Engedélyköteles építési tevékenység esetén mellékelni kell a végleges használatbavételi engedélyt vagy hatósági igazolást arról, hogy a hatóság a használatbavételt tudomásul vette. Nem engedélyköteles építési tevékenység esetén mellékelni kell a műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyvet, hibalista esetén a műszaki ellenőr teljesítésigazolásával a teljes körű javításról.
2. Ha a művelet tartalmaz vízjogi engedélyköteles beruházást, akkor mellékelni kell a végleges vízjogi üzemeltetési engedélyt vagy a vízügyi hatóság igazolását/nyilatkozatát arról, hogy a vízügyi hatóság nyilvántartásában szerepel az objektum annak azonosítószáma alapján, és a használatbavételét/az üzemeltetését tudomásul vette. Ennek hiányában az üzemeltetési engedélyezési kérelem vagy a használatbavétel/az üzemeltetés tudomásul vétele iránti kérelem benyújtására vonatkozó igazolás/nyilatkozat csatolása szükséges.
3. Hálózatra termelő, valamint vissz-wattos napelemes művelet esetén, a hálózati engedélyessel kötött hálózathasználati szerződést csatolni kell.
4. Energiafelhasználás csökkentését célzó műveletek esetén az épületenergetikai tanúsítvány, és a kapcsolódó számítások csatolása szükséges.
5. Játszótéri elemek beszerzése, telepítése esetében mellékelni kell a 78/2003. (XI. 27.) GKM rendelet 3. §-a szerinti megfelelőségi tanúsítványokat, valamint a használatbavétel engedélyezését igazoló, a 78/2003. (XI. 27.) GKM rendelet 7. §-ában meghatározottak szerint kiállított ellenőrzési jegyzőkönyvet.

Felhívjuk figyelmét, hogy a felsorolt mellékleteket a záró kifizetési kérelem benyújtása során csatolni szükséges.

14. A FELHÍVÁS MELLÉKLETEI

1. melléket: Fogalomtár
2. melléket: Tartalmi értékelési szempontok
3. melléket: Tájékoztató az ARACHNE kockázatértékelő eszköz részére küldendő adatokról
4 .melléket: LEADER hozzáadott érték útmutató

5 .melléket: Monitoring melléklet
6. melléket: Nyilatkozat építési tevékenységről(amennyiben releváns)
7. melléklet Projektterv
9. melléklet Együttműködési megállapodás
8. melléklet Projektterv kitöltési útmutató

1. melléklet - KAP-RD57-LEADER Helyi felhívás

FOGALOMTÁR

Agrártámogatási jogviszony: a támogató és a kedvezményezett között létrejövő valamennyi jogviszony, ideértve a kifizetéssel nem járó intézkedéseket és az abban való részvételt is.

Akadálymentesítés: amennyiben a művelettel érintett ingatlanon végrehajtott bármely fejlesztési tevékenység során akadálymentesítés valósul meg, figyelembe veendőek az összes érintett fogyatékossági csoportra vonatkozó akadálymentesítési követelmények. Az akadálymentesség projektarányos teljesülése egy preventív, megelőző gondolkodásmódot jelent, célja, hogy a projekt keretében érvényesüljenek az egyetemes tervezés elvei. A tervezés és megvalósítás során kötelező az építési-műszaki tervdokumentáció akadálymentesítés szempontjából releváns részének az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Kormányrendelet előírásainak betartása.

Annex I. termék: az Európai Unió Működéséről szóló szerződés 38. cikkében hivatkozott listában szereplő, a termőföld, az állattenyésztés és a halászat termékeihez közvetlenül kapcsolódó első feldolgozási szintű termék.

ARACHNE: az Európai Unió által biztosított kockázatértékelő eszköz, amelyhez a hozzáférést az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter biztosítja.

Beavatkozás: a KAP Stratégiai Tervben meghatározott támogathatósági feltételekhez kötött, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalapból (EMGA) vagy az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtott egyes támogatási eszköz. *(a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások felhasználásának rendjéről szóló 54/2023. (IX.13.) AM rendelet (a továbbiakban KAP Vhr.) 2. § 2. pont).*

Beruházás: a számvitelről szóló törvény és a személyi jövedelemadóról szóló törvény által befektetett eszközként aktiválhatónak minősített ráfordítások összessége, valamint az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény 53. §-ában meghatározott erdőnevelésnek minősülő tevékenységek, azzal, hogy a társasági tulajdon, illetve szavazati jog megszerzésére fordított összeg csak abban az esetben minősül beruházásnak, ha a támogatás igénybevételi feltételeit megállapító jogszabály ezt kifejezetten lehetővé teszi.

Biomassza: megújuló energiatermelés szempontjából biomasszának tekinthető a növényi eredetű termék és hulladék, a háztartási hulladékok elkülönítetten gyűjtött biológiailag lebomló szerves része, a trágya, az állati eredetű hulladékok, és a szennyvíziszap.

Bővítés: az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 280/2024. (IX. 30.) Kormányrendelet 1. számú melléklet 17. pontja szerint meghatározott fogalom.

Cél: tagállamok által az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett beavatkozási stratégiáik keretében az eredménymutatókra vonatkozóan előzetesen megállapított, a KAP stratégiai terv időszakának végére elérendő értékek.

Elismert Helyi Akciócsoport: a Nemzeti Irányító Hatóság által, a Közös Agrárpolitika - Stratégiai Terv időszakára szólóan, véglegesen elismert LEADER Helyi Akciócsoportnak minősülő szervezet.

Építési normagyűjtemény (ÉNGY): olyan építési-műszaki paramétereket tartalmazó gyűjtemény, amely az építési munkanemek és tételek megnevezése mellett tartalmazza a tételekre vonatkozó referenciaárat is. Célja, hogy elősegítse a kérelmek szakszerű elbírálását, az építési költségek realitásának szakszerű vizsgálatát illetve kellő támpontot szolgáltasson az ügyfelek, tanácsadók, kivitelezők, és a kérelmet értékelők számára.

Építési beruházás: a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény 8. § (3) bekezdése szerint meghatározott tevékenység.

Építési tevékenység: az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény alapján, az építmény, építményrész,

épületegyüttes megépítése, átalakítása, bővítése, felújítása, helyreállítása, korszerűsítése, karbantartása, javítása, lebontása, elmozdítása érdekében végzett építési-szerelési vagy bontási munka végzése.

Építmény: az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény alapján, az építési tevékenységgel létrehozott, illetve késztermékként az építési helyszínre szállított, - rendeltetésére, szerkezeti megoldására, anyagára, készültségi fokára és kiterjedésére tekintet nélkül - minden olyan helyhez kötött műszaki alkotás, amely a terepszint, a víz vagy az azok alatti talaj, illetve azok feletti légtér megváltoztatásával, beépítésével jön létre (az építmény az épület és műtárgy gyűjtőfogalma).

Épület: az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 10. pontja szerint meghatározott fogalom.

Épületelem: az épületek energiahatékonyságáról szóló Európai Parlament és a Tanács 2010/31/EU Irányelve alapján, épületgépészeti rendszer, illetve a külső térelhatárolók valamely eleme.

Felújítás: az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 280/2024. (IX. 30.) Kormányrendelet 1. számú melléklet 36. pontja szerint meghatározott fogalom.

Fizikai befejezés: az az állapot, amikor az agrártámogatási jogviszony keretében a támogatott tevékenységeket a pályázati felhívásban és a támogatási döntésben meghatározottak szerint elvégezték. (KAP Vhr. 2. § 5. pont)

Forgóeszköz: A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Szvt.) alapján a forgóeszközök csoportjába a mérlegben a készleteket, a vállalkozó tevékenységét nem tartósan szolgáló követeléseket, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat, tulajdoni részesedést jelentő befektetéseket, pénzeszközöket kell besorolni. Ezek meghatározása részletesebben az Szvt. 28. § -ában tekinthető meg.

Helyi Bíráló Bizottság: a helyi támogatási kérelmek értékelésére a HACS-ok legalább három főből álló - legalább egy női és legalább egy, a KAP Stratégiai Terv szerinti fiatal taggal rendelkező - helyi bíráló bizottságot (a továbbiakban: HBB) állítanak fel. A HBB összehívását, működését, összetételét a HACS által kiadott ügyrendben kell meghatározni, amelyet a Nemzeti Irányító Hatóság hagy jóvá. (KAP Vhr. 98. § (7) bekezdés).

Immateriális javak: az immateriális javak nem anyagi jellegű eszközök, azaz vagyoni értéket jelenítenek meg, 1 évnél hosszabb ideig, a várható élettartamuk alatt közvetlenül szolgálják a vállalkozási tevékenységet (pl.: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok és védjegyek vagy eljárások megszerzése).

Indikátor: az uniós jogszabályokban és a programban nevesített, valamint az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter által vezetett minisztérium által meghatározott, eredményt vagy teljesülést mérő mutató.

Intézkedés: a KAP Stratégiai Terv által tartalmazott egyes beavatkozások, valamint nemzeti hatáskörben nyújtott egyes agrártámogatások és egyéb, támogatás kifizetésével nem járó piacszabályozási beavatkozások.

Irat: a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló törvény szerinti irat, ideértve a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti okirat, közokirat és magánokirat, illetve az egyes intézkedésekkel kapcsolatban keletkezett egyéb iratok.

Jövedelemtermelő művelet: Jövedelemtermelő beruházás ahol a bevétel keletkezik. A Kap Vhr. 4.3.2.1.1. pontja alapján bevétel alatt értjük a projekt megvalósítása és fenntartása során, a projekttevékenységgel összefüggésben keletkezett vagyoni értéket.

KAP Stratégiai Terv: az (EU) 2021/2115 rendelet 1. cikk (1) bekezdés c) pontja szerinti KAP stratégiai terv.

Kapcsolódó vállalkozás: a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény 4. § (3)-(6) bekezdése szerinti vállalkozások.

Kedvezményezett: a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások eljárási rendjéről szóló 2022. évi LXV. törvény (a továbbiakban: KAP törvény) 10. § (1) bekezdés 12. pontja szerinti személy vagy szervezet.

Kedvezményezetti Nyilvántartási Rendszer (KNYR): a KAP törvény 10. § (2) bekezdése, valamint 21-23. §-a szerinti nyilvántartás.

Kérelemre nyilvántartásba vett ügyfél: a KNYR-ben beazonosított és támogatási azonosítóval rendelkező kedvezményezett, aki, vagy amely kérelem alapján nyilvántartásba vételre került.

Kifizetési igénylés: a támogatási szerződésben meghatározott dokumentumok összessége.
Kisvállalkozás: az (EU) 2022/2472 bizottsági rendelet I. mellékletben meghatározott feltételeknek megfelelő vállalkozások.
Korszerűsítés: az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 280/2024. (IX. 30.) Kormányrendelet 1. számú melléklet 63. pontja szerint meghatározott fogalom.
Környezeti hatástanulmány: A környezeti hatásvizsgálati eljárást megalapozó szakmai dokumentum, amely a környezetvédelmi engedély megadására vonatkozó döntéshez szükséges információkat tartalmazza. A hatástanulmány általános tartalmi követelményeit a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII.25.) Korm. rendelet 6. számú melléklete tartalmazza, de a beruházó kérelmére arról az engedélyező hatóság - a Korm. rendelet 5/A. § és 5/B. §-a szerinti előzetes konzultáció keretében - 2 évig felhasználható véleményt ad.
Középvállalkozás: az (EU) 2022/2472 bizottsági rendelet I. mellékletben meghatározott feltételeknek megfelelő vállalkozás.
LEADER: az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízumpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról szóló (EU) 2021/1060 (2021. június 24.) európai parlamenti és tanácsi rendelet 31. cikk szerinti közösségvezérelt helyi fejlesztés.
LEADER HACS tervezési területe: a Nemzeti Irányító Hatóság által kibocsátott LEADER HACS elismerésben foglalt települések közigazgatási területének összessége.
LEADER hozzáadott érték: "a LEADER-módszer megfelelő alkalmazásával elért előny, összehasonlítva azokkal az előnyökkel, amelyek a módszer alkalmazása nélkül is elérhetőek lettek volna."
Megújuló energia: a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról szóló 651/2014/EU bizottsági rendelet (a továbbiakban: 651/2014/EU bizottsági rendelet) 2. cikk 109. pontja szerinti energia, valamint energiarész.
Megújuló energiaforrások: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 110. pontja szerinti megújuló, nem fosszilis energiaforrások.
Megújuló forrásokból származó energia: megújuló, nem fosszilis forrásokból származó energia, azaz a szél-, nap-, aerotermikus, geotermikus, hidrotermikus és óceánból nyert energia, valamint a vízenergia, a biomasszából, hulladéklerakó helyeken és szennyvíztisztító telepeken keletkező gázokból és biogázokból nyert energia.
Megvalósítási hely: a támogatási kérelemben megjelölt, a művelet megvalósulását szolgáló önálló ingatlan (egy helyrajzi számon nyilvántartott) vagy természetben összefüggő önálló ingatlanok (több helyrajzi számon nyilvántartott), közutak, - terek, vasutak, csatornák elágazással és kereszteződéssel, valamint közigazgatási vagy belterületi határ által meg nem szakított területe.
Indokolt esetben:

- egy megvalósítási helynek kell tekinteni az egymással nem összefüggő helyrajzi számon lévő helyszíneket, amennyiben a különböző helyrajzi számokon megvalósuló műveletelemek műszaki és/vagy gazdasági értelemben összefüggnek és egységes műveletet alkotnak;
- külön megvalósítási helyeknek kell tekinteni az egymástól fizikailag elkülönülő, tereptárgyakkal (pl. kerítés, út, természetes víz) elhatárolt, akár egy helyrajzi számon nyilvántartott ingatlanokat, ingatlanrészeket, amennyiben a projektben megfogalmazott cél kizárólag az adott ingatlanra, ingatlanrészre irányul/vonatkozik.

Mezőgazdasági termelő: olyan természetes vagy jogi személy, illetve természetes vagy jogi személyek olyan csoportja - tekintet nélkül az ilyen csoportnak vagy tagjainak a nemzeti jog szerinti jogállására - akinek, illetve amelynek a mezőgazdasági üzeme az EUSZ-nek az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 349. és 355. cikkével együtt értelmezett 52. cikkében meghatározottak szerint.

Mezőgazdasági őstermelő: a családi gazdaságokról szóló 2020. évi CXXIII. törvény 3. §-a szerint mezőgazdasági őstermelő az a 16. életévét betöltött, a mezőgazdasági őstermelői nyilvántartásban szereplő természetes személy, aki saját gazdaságában őstermelői tevékenységet folytat.

Mezőgazdasági üzem: egy adott mezőgazdasági termelő által kezelt és egyazon tagállam területén található, mezőgazdasági tevékenységekre használt egységek összessége.

Mikrovállalkozás: a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény 3. § (3) bekezdése szerinti vállalkozás. Jelen felhívás esetében az Őstermelők mikrovállalkozásnak minősülnek.

Monitoring: a KAP I rendelet 7. cikk szerint meghatározott mutatókra vonatkozóan végrehajtott, az intézkedések megkezdésekor, valamint a célokhoz, mérföldkövekhez viszonyított előrehaladásának, hatásának rendszeres vizsgálata és értékelése, figyelemmel a KAP I rendelet 132. cikkében foglaltakra.

Monitoring adatgyűjtés: a KAP I rendelet 7. cikke szerint meghatározott mutatókra vonatkozóan végrehajtott, az intézkedések megkezdésekor, valamint a célokhoz, mérföldköveihez viszonyított előrehaladásának, hatásának mérésére szolgáló a 2021/2115 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a KAP stratégiai tervek értékelése, valamint a monitoringhoz és értékeléshez szükséges információnyújtás tekintetében történő végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 2022/1475/EU (2022. szeptember 6.) bizottsági rendelet szerinti adatok rendszeres gyűjtése.

Műszaki, szakmai tartalom: a beavatkozás keretében megvalósított fejlesztések, tevékenységek valamely, a beavatkozás eredményessége szempontjából meghatározó tulajdonsága, amelynek megvalósítását a kedvezményezett a támogató felé a támogatási kérelem benyújtásával vállalta, vagy amelyet a pályázati felhívás vagy a támogatási döntés ekként határoz meg. (KAP Vhr. 2. § 10. pont)

Műveletelem: A teljes beruházás olyan része, amely térben, fizikailag és műszakilag, valamint pénzügyileg is körülhatárolható - a beruházás költségvetésében önálló létesítményként szereplő, vagy külön kivitelezési szerződéssel érintett rész - önálló technológiai egységet képező munkarész, vagy létesítmény.

Nehéz helyzetben lévő vállalkozás: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikkének 18. pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő vállalkozás.

Nemzeti Irányító Hatóság: a Közös Agrárpolitika és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások végrehajtásának szervezetéről és intézményeiről szóló 601/2022. (XII. 28.) Korm. rendelet 3. §-a szerinti Nemzeti Irányító Hatóság.

Nemzeti Kifizető Ügynökség: a Magyar Államkincstár (Kincstár).

Partnervállalkozás: a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény 4. § (2) bekezdése szerinti partnervállalkozás.

Pénzügyi befejezés: ha a fizikai befejezés megtörtént, valamint a megvalósítás során keletkezett elszámoló bizonylatok kiegyenlítésre kerültek; a pénzügyi befejezés dátuma a felmerült, a kedvezményezett által megfelelően elszámolt költségek közül a legkésőbbi kiegyenlítés dátuma. (KAP Vhr. 2. § 12. pont)

Referenciaár: az elszámolható kiadás legmagasabb összege.

Saját teljesítés: Saját teljesítés alatt értendő, ha a kedvezményezett a támogatásból megvalósuló beruházás során, annak bekerülési értékének részeként bizonyos tevékenységeket saját maga végez. Nem számít saját teljesítésnek a kedvezményezett Sztv. 3. § (2) bekezdés 7. pontja szerinti kapcsolt vállalkozása - feltéve, ha a KAP Stratégiai Terv végrehajtására alkalmazandó egyéb jogszabály ettől eltérően nem rendelkezik - által, vagy nem gazdasági társaság kedvezményezett esetén a részben vagy egészben tulajdonában lévő gazdasági társaság által végzett teljesítés.

Szabálytalanság: a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról, valamint az 1306/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2021/2116/EU (2021. december 2.) európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: KAP II rendelet) 2. cikk a) pontja

szerint megállapított tényállás.

Támogatási azonosító: a KNYR keretében megállapított, a kedvezményezett beazonosítását szolgáló szám.

Támogatási intenzitás: a támogatás bruttó összege az elszámolható költségek százalékában kifejezve, az adók és egyéb illetékek levonása előtt.

Támogatási kérelem: a felhívásban meghatározott alaki és formai követelményeknek megfelelő dokumentum, amely egy művelet támogatásban részesítésére irányul, és amelynek részei a projekt adatlap és a mellékletek.

Támogatási okirat: a KAP Vhr. 30. § (2) bekezdése szerint, az agrártámogatási jogviszony létrejötténél - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - a támogató a támogatási kérelemre hozott jóváhagyó döntést támogatási okiratba foglalja.

Támogató: a KAP törvény 10. § (1) bekezdés 21. pontjában meghatározott szervezet.

Telephely: az adóalany olyan állandó üzleti létesítménye (ingatlana) - függetlenül a használat jogcímétől -, ahol részben vagy egészben iparűzési tevékenységet folytat, azzal, hogy a telephely kifejezés magában foglalja különösen a gyárat, az üzemet, a műhelyt, a raktárt, a bányát, a kőolaj- vagy földgázkutat, a termőföldet, a vízkutat, a szélerőművet (szélkereket), napelem-erőművet, az irodát, a fiókot, a képviseletet, a hasznosított (bérbe vagy lízingbe adott) ingatlant, az ellenszolgáltatás fejében igénybe vehető közutat, vasúti pályát.
A termőföld nem fogadható el székhelyként, telephelyként.

Vízjogi engedély: amennyiben a pályázati felhívás eltérően nem rendelkezik, vízjogi engedély alatt a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet és a vízjogi engedélyezési eljáráshoz szükséges dokumentáció tartalmáról szóló 41/2017. (XII. 29.) BM rendelet előírásainak megfelelően az elvi vízjogi engedélyt, a vízjogi létesítési engedélyt, a vízjogi üzemeltetési engedélyt, illetve a fennmaradási engedélyt kell érteni.

Járművekkel és munkagépekkel kapcsolatos definíciók

Jármű: közúti szállító- vagy vontató eszköz, ideértve az önjáró vagy vontatott munkagépet is. A mozgáskorlátozottak közlekedésére szolgáló, emberi erővel tolt vagy hajtott kerekes szék és a gépi meghajtású kerekes szék ha sík úton önerejéből 10 km/óra sebességnél gyorsabban haladni nem képes, továbbá a gyermekkocsi és a talicska azonban nem minősül járműnek. (A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II.5.) KPM BM együttes rendelet 1. számú Függelék, II. A közúti járművekkel kapcsolatos fogalmak a) pontja alapján.)

Gépjármű: olyan jármű, amelyet beépített erőgép hajt. A mezőgazdasági vontató, a lassú jármű, a segédmotoros kerékpár és a villamos azonban nem minősül gépjárműnek. (A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II.5.) KPM BM együttes rendelet 1. számú Függelék, II. A közúti járművekkel kapcsolatos fogalmak b) pontja alapján.)

Gépkocsi: olyan gépjármű, melynek négy vagy több kereke van; a négykerekű motorkerékpár azonban nem gépkocsi. (A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II.5.) KPM BM együttes rendelet 1. számú Függelék, II. A közúti járművekkel kapcsolatos fogalmak c) pontja alapján.)

Személygépkocsi: (Személygépjármű) személyszállítás céljára készült olyan gépkocsi, amelyben a vezető ülését is beleértve legfeljebb 9 állandó ülőhely van. (A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II.5.) KPM BM együttes rendelet 1. számú Függelék, II. A közúti járművekkel kapcsolatos fogalmak d) pontja alapján.)

Tehergépkocsi: a személygépkocsit, az autóbuszt, a trolibuszt és a vontatót kivéve minden gépkocsi.
(A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II.5.) KPM BM együttes rendelet 1. számú Függelék, II. A közúti járművekkel kapcsolatos fogalmak i) pontja alapján.)

Lassú jármű: olyan jármű, amelyet beépített erőgép hajt és sík úton önerejéből 25 km/óra sebességnél gyorsabban haladni nem képes. (A közúti

közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II.5.) KPM BM együttes rendelet 1. számú Függelék, II. A közúti járművekkel kapcsolatos fogalmak m) pontja alapján.)

Csuklós lassújármű: csuklós szerkezettel állandóan összekapcsolt két vagy több merev részből álló lassújármű, ahol a merev részek szétválasztása csak műhelyben, erre használt eszközökkel lehetséges; a több merev tagból álló személyszállító lassújármű abban az esetben is csuklós járműnek tekinthető, ha az utasterek nem átjárhatók és a járműegységek pótkocsi kapcsoló berendezéssel vannak összekapcsolva. (A közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről szóló 6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet 2. § 9b) pontja alapján.)

Traktor: a 167/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikk 8. pontjában meghatározott fogalom. (A közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló 5/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet 2. § 8. bek. a) pontja alapján.)

Munkagép: a közúti forgalomban időszakosan részt vevő olyan önjáró vagy vontatott gép, amely nem szállítás vagy vontatás, hanem egyéb munkavégzés céljából készült. (A közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló 5/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet 2. § 8. bek. b) pontja alapján.)

Mezőgazdasági erőgép: a tervezési sebessége alapján lassú járműnek minősülő, vagy a közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló 5/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet 29. § (3) bekezdésében foglalt eljárás alkalmazásával lassú járműnek minősített önjáró munkagép, amely kizárólag mezőgazdasági, erdészeti feladatú berendezések, gépek vontatására, hordozására, tolására, működtetésére alkalmas, és nem alkalmas közúti teherszállításra (ide nem értve a saját munkaeszközeit és adaptereit), valamint közúton pótkocsit nem vontat. (A közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló 5/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet 2. § 8. bek. ba) pontja alapján.)

Pl.: a magajáró mezőgazdasági és erdészeti betakarító gépek (arató-cséplő gépek, szecskázó gépek, cukorrépa betakarító gépek, zöldségbetakarító gépek, szőlőkombájnok, fakombájnok és erdészeti kiközelítők), a magajáró műtrágya- és szervestrágya szóró gépek, a magajáró permetezőgépek.

Mezőgazdasági vontatmány: olyan pótkocsinak nem minősülő vontatott munkagép, amely a működéséhez szükséges eszközöket ide nem értve teherszállításra nem alkalmas, és amelyet a közúti forgalomban mezőgazdasági erőgéppel, mezőgazdasági vontatóval vagy lassú járművel vontatnak. (A közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló 5/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet 2. § 8. bek. bb) pontja alapján.)

Különleges felépítményű járművek: a közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló 5/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet 20. §-a szerinti járművek.

Járműkategóriák: a közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló 5/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet 5. számú melléklet 1. táblázatban foglaltak szerinti besorolás.

Quad A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II.5.) KPM BM együttes rendelet 1. számú Függelék, II. A közúti járművekkel kapcsolatos fogalmak r/2) pontja alapján, az L6e járműkategóriába sorolt könnyű négykerekű segédmotoros kerékpár vagy az L7e járműkategóriába sorolt négykerekű motorkerékpár, amely nyitott utasterű, kormányműve nem áttételes és a motorkerékpárok esetében szokásos kezelőszervekkel van felszerelve.

Motoros roller: Legalább kétkerekű, egy tengelyén kormányozott, a rajta utazó egy személyt (vezető) kizárólag állva szállításra tervezett, motoros meghajtású jármű, amelynek sebessége gázkarral vagy egyéb vezérlőeszközzel szabályozható. (Az ORFK Országos Balesetmegelőzési Bizottságának közleménye alapján.)

Kis teljesítményű motoros roller: Olyan motoros roller, amelynek tömege legfeljebb 35 kilogramm, meghajtó motorjának névleges teljesítménye legfeljebb 1000 watt, és sík úton, önerőből 25 kilométer per óra sebességnél gyorsabban haladni nem képes. (Az ORFK Országos Balesetmegelőzési Bizottságának közleménye alapján.)

Nagy teljesítményű motoros roller: Olyan motoros roller, amely nem felel meg a kis teljesítményű motoros roller fogalmának. (Az ORFK

Országos Balesetmegelőzési Bizottságának közleménye alapján.)

2. melléklet - KAP-RD57-LEADER Helyi felhívás

Tartalmi értékelési szempontok

A jogosultsági feltételeknek megfelelő támogatási kérelmek az alábbi tartalmi értékelési szempontok szerint elvégzett pontozással kerülnek értékelésre. Az így kialakult pontozási sorrend képezi az egy szakaszban beérkezett támogatási kérelmek támogathatóságára vonatkozó döntés alapját.

1. célterület Mikro-vállalkozások indítása, fenntartása, piaci helyzetük erősítése:

Sorszám	Kiválasztási szempontok	Tartalmi értékelési szempont megnevezése	Szempontra adható maximális pontszám
1	Projektterv minősége	Projektterv	65
2	Térségi szempont	A művelet megvalósításának helye a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014 (XI.26.) Korm. rendelet alapján	7
3	Térségi szempont	A művelet megvalósításának helye a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV.23) Korm. rendelet	7
5	A közösség bevonásának módja (projektgyűjtő adatlapok, stb.	A kedvezményezett vagy képviselője, munkavállalója hozzájárul a HACS munkájához	9
6	A működési terület környezeti, gazdasági és társadalmi jellemzőit, szolgáltatás beszerzése stb.	Megvalósítási hely megbízhatósága	8
7	A működési terület környezeti, gazdasági és társadalmi jellemzőit, szolgáltatás beszerzése stb.	Működés időtartama	4
	Adható pontszám összesen		100

1. célterület Mikro-vállalkozások indítása, fenntartása, piaci helyzetük erősítése:

Sorszám	Tartalmi értékelési szempont megnevezése	Tartalmi értékelési szempont tételei	Tételre adható pontszám	Az értékelési szempontot alátámasztó dokumentum
1	Projektterv	Projektterv maximális pontszáma	65	Támogatási kérelemhez benyújtott projektterv.
1	Projektterv	Projektterv minimális pontszáma	0	Támogatási kérelemhez benyújtott projektterv.

Sorszám	Tartalmi értékelési szempont megnevezése	Tartalmi értékelési szempont tételei	Tételre adható pontszám	Az értékelési szempontot alátámasztó dokumentum
2	A művelet megvalósításának helye a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014 (XI.26.) Korm. rendelet alapján	Komplex programmal fejlesztendő járás	7	A kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014. (XI.26.) Korm. rendelet
2	A művelet megvalósításának helye a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014 (XI.26.) Korm. rendelet alapján	A település nem besorolt a jogszabály szerint.	0	A kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014. (XI.26.) Korm. rendelet
2	A művelet megvalósításának helye a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014 (XI.26.) Korm. rendelet alapján	Kedvezményezett járások	3	A kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014. (IX.26.) Korm. rendelet
2	A művelet megvalósításának helye a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014 (XI.26.) Korm. rendelet alapján	Fejlesztendő járások	5	A kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014. (XI.26) Korm. rendelet
3	A művelet megvalósításának helye a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV.23) Korm. rendelet	Társadalmi-gazdasági és infrastrukrurális szempontból kedvezményezett települések vagy jelentős munkanélküliséggel sújtott települések.	3	A kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV.23.) Korm. rendelet
3	A művelet megvalósításának helye a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV.23) Korm. rendelet	Társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett és jelentős munkanélküliséggel sújtott települések.	7	A projekt megvalósításának helye a kedvezményezett települések besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015 (IV.23.) Korm. rendelet
3	A művelet megvalósításának helye a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV.23) Korm. rendelet	A település nem besorolt a jogszabály szerint.	0	A kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV.23.) Korm. rendelet

Sorszám	Tartalmi értékelési szempont megnevezése	Tartalmi értékelési szempont tételei	Tételre adható pontszám	Az értékelési szempontot alátámasztó dokumentum
5	A kedvezményezett vagy képviselője, munkavállalója hozzájárul a HACS munkájához	A kedvezményezett vagy képviselője, munkavállalója hozzájárult a HFS elkészítéséhez, megvalósításához projektgyűjtő adatlap beküldésével és a támogatási kérelem benyújtását megelőzően részt vett a jelen helyi felhívás népszerűsítésére hirdetett fórumon és fejlesztési elképzelését egyeztette a HACS-al.	9	HACS nyilvántartás projektgyűjtő adatlapokról, fórum jelenléti ívek
5	A kedvezményezett vagy képviselője, munkavállalója hozzájárul a HACS munkájához	A kedvezményezett vagy képviselője, munkavállalója hozzájárult a HFS elkészítéséhez, megvalósításához projektgyűjő adatlap beküldésével.	6	HACS nyilvántartás projektgyűjtő adatlapokról, fórum jelenléti ívek
5	A kedvezményezett vagy képviselője, munkavállalója hozzájárul a HACS munkájához	A kedvezményezett vagy képviselője, munkavállalója nem vett részt fórumon és nem nyújtott be projektgyűjtő adatlapot.	0	HACS nyilvántartás projektgyűjtő adatlapokról, fórum jelenléti ívek.
6	Megvalósítási hely megbízhatósága	A kedvezményezett székhelye/fióktelepe vagy lakcíme/tartózkodási helye a felhívás megjelenését megelőzően legalább 5 éve a HACS illetékességi területén van.	8	Közhiteles adatbázisok, lakcímkártya

Sorszám	Tartalmi értékelési szempont megnevezése	Tartalmi értékelési szempont tételei	Tételre adható pontszám	Az értékelési szempontot alátámasztó dokumentum
6	Megvalósítási hely megbízhatósága	A kedvezményezett székhelye/fióktelepe vagy lakcíme/tartózkodási helye a felhívás megjelenését megelőzően legalább 3 éve a HACS illetékességi területén van.	3	Közhiteles adatbázisok, lakcímkártya
6	Megvalósítási hely megbízhatósága	A kedvezményezett székhelye/fióktelepe vagy lakcíme/tartózkodási helye a felhívás megjelenését megelőzően kevesebb, mint 1 éve van a HACS illetékességi területén.	0	Közhiteles adatbázisok, lakcímkártya
7	Működés időtartama	A kedvezményezett lezárt teljes üzleti éveinek száma kevesebb, mint 1.	0	Közhiteles adatbázis alapján, ennek hiányában kedvezményezett által benyújtott dokumentumok alapján.
7	Működés időtartama	A kedvezményezett lezárt teljes üzleti éveinek száma legalább 2.	2	Közhiteles adatbázis alapján, ennek hiányában kedvezményezett által benyújtott dokumentumok alapján.
7	Működés időtartama	A kedvezményezett lezárt teljes üzleti éveinek száma legalább 3.	4	Közhiteles adatbázis alapján, ennek hiányában kedvezményezett által benyújtott dokumentumok alapján.

A tartalmi értékelési szempontokhoz fűződő egyéb információk:

A tartalmi értékelési szempontok alapján legfeljebb 100 pont adható. Nem támogathatók azok a kérelmek, amelyek esetén a támogatási kérelemre adott összpontszám nem éri el a/az 50 pontot, továbbá a projektterv minőségére adható 65 ponton belül a 30 pontot, valamint a HBB

által meghatározott támogathatósági minimumpontszámot. A/az 50 pont elérése nem jelenti automatikusan a támogatás megítélését, a HBB ezen pontszámot meghaladó támogathatósági minimumpontszámot is megállapíthat.

A tartalmi értékelési szempontok során vállalt kötelezettségekhez külön jogkövetkezmények fűződnek, melyek a felhívás 10. fejezetében találhatók.

3. melléklet - KAP-RD57-LEADER Helyi felhívás

Tájékoztató az ARACHNE kockázatértékelő eszköz részére küldendő adatokról

1. *Kedvezményezettre vonatkozó adatok:*

1.1. neve
1.2. lakóhelye, székhelye
1.3. adószáma, adóazonosító jele

2. *Általános információk:*

2.1. IH neve
2.2. KAP ST (OP) kódja
2.3. adatforrás
2.4. feltöltő személy
2.5. tagállam
2.6. dátum
2.7. devizanem

3. *Műveletre vonatkozó adatok:*

3.1. azonosító
3.2. támogatási azonosító
3.3. pályázati felhívás címe
3.4. művelet státusza
3.5. művelet kezdete és befejezése
3.6. felelős főigazgatóság (DG AGRI)
3.7. művelet összköltsége
3.8. támogatás uniós hozzájárulásának összege
3.9. tematikus cél

4. melléklet - KAP-RD57-LEADER Helyi felhívás

Útmutató a LEADER hozzáadott érték bemutatásához és értékeléséhez

A dokumentum célja a LEADER módszer alkalmazásából származó hozzáadott érték bemutatása, valamint segítség nyújtása a magyarországi LEADER Helyi Akciócsoportok (a továbbiakban: HACS) és kedvezményezettjeik számára a hozzáadott érték megfelelő leírásához, igazolásához, ellenőrzéséhez a 2023-2027-es támogatási periódus alatt.

Jogalap:

Az (EU) 2021/2115 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a KAP stratégiai tervek értékelése, valamint a monitoringhoz és értékeléshez szükséges információnyújtás tekintetében történő végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, az Európai Bizottság (EU) 2022/1475 végrehajtási rendeletének (a továbbiakban: végrehajtási rendelet) 2. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

"A tagállamok a következőképpen végzik el KAP stratégiai terveiknek az (EU) 2021/2115 rendelet 140. cikkének (1) bekezdésében foglaltak szerinti végrehajtási időszakbeli értékelését:"

"d): a tagállamok értékeléssel kapcsolatos igényei alapján és a KAP stratégiai terv beavatkozási logikájára és végrehajtására figyelemmel a tagállamok adott esetben a KAP stratégiai tervben meghatározott egyedi beavatkozásokat vagy témákat is vizsgálják, többek között az (EU) 2021/2115 rendelet 109. cikke (2) bekezdésének a) pontjában említett környezet és éghajlatvédelmi struktúrát, az említett rendelet 3. cikkének 15. pontjában meghatározott ***LEADER hozzáadott értékét,*** *az említett rendelet 126. cikkében említett KAP-hálózatokat vagy az említett rendelet 3. cikkének 9. pontjában meghatározott agrár-tudásátadási és -innovációs rendszert (ATIR)"*

A fentiekből következően az Irányító Hatóság (továbbiakban: IH) köteles elvégezni a LEADER hozzáadott érték értékelését, melyhez a végrehajtási rendelet 14. cikke, valamint VII. melléklete tartalmazza a részletszabályokat.

Annak érdekében, hogy az IH eleget tudjon tenni a fent említett értékelési kötelezettségének, szükséges az egyes LEADER műveletek hozzáadott értékének vizsgálata és igazolása, amit a helyi igények, specialitások és maguk a műveletek ismeretében a HACS-ok képesek teljesíteni. Ezért az IH a Közös Agrárpolitikai Stratégiai Tervben (a továbbiakban: KAP ST), annak 2024. évi első módosításával előírta azt a kötelezettséget, miszerint a HACS-oknak a LEADER hozzáadott értéket minden támogatott művelet esetén vizsgálni és igazolni szükséges.

A hozzáadott érték HACS-ok által történő vizsgálatához az is szükséges, hogy az egyes LEADER pályázati felhívások alapján támogatott műveletek leírásában egyértelműen megjelenjenek azok a tényezők, melyek esetén értelmezhető a hozzáadott érték. **A LEADER hozzáadott érték meghatározása, bemutatása és értékelése**

A LEADER hozzáadott értéke a LEADER-módszer megfelelő alkalmazásával elért előnyöket foglalja magába, összehasonlítva azokkal az előnyökkel, amelyek a módszer alkalmazása nélkül is elérhetőek lettek volna.

Példa: Egy egyszerű beruházási támogatásnak, mely más programból/intézkedésből is támogatható lehet, nincs LEADER hozzáadott értéke. Ugyanakkor, ha egy beruházás a LEADER program keretében olyan módon valósul, hogy annak eredményéből további társadalmi előnyök származnak, akkor annak kapcsán értelmezhető a hozzáadott érték.

A LEADER hozzáadott értéke nem csupán a társadalmi előnyökben nyilvánulhat meg, három összetevő kombinációjából származik (a végrehajtási rendeletben a monitoring és értékelési adatok a LEADER hozzáadott érték három összetevőjét követik):

1. **A társadalmi tőke javítása,** amely magában foglalja a társadalmi szervezet olyan jellemzőit, mint a hálózatok (HACS-ok), a normák és a társadalmi bizalom, amelyek megkönnyítik a koordinációt és az együttműködést a kölcsönös előnyök érdekében. A jobb társadalmi tőke elemei közé tartoznak a közös elméleti és gyakorlati alapok, a kölcsönös támogatás és bizalom, a bővített tudás, a megosztott készségek és képességek, valamint a jól kiépített hálózatok, amelyek megkönnyítik a LEADER-területen belüli és a területek közötti együttműködés minőségét.

2. **Javuló végrehajtás,** amely egyaránt kiterjed a helyi és a többszintű végrehajtásra. A többszintű végrehajtás különösen a LEADER végrehajtásában részt vevő kormányzati és nem kormányzati szereplők (LEADER stakeholderek) közötti horizontális és vertikális kölcsönhatásokat foglalja magában uniós, nemzeti, regionális és helyi szinten. A jobb kormányzás elemei közé tartozik a helyi szintű együttműködés irányítása, az érdekelt felek bevonása a döntéshozatalba, valamint a köz- és magánforrások kezelésének képessége.

3. **A program/stratégia végrehajtásának javuló eredményei és hatásai** a LEADER-módszer alkalmazása során a helyi igények kielégítése és az EU/nemzeti/regionális közös agrárpolitika célkitűzéseihez való hozzájárulás érdekében. A javuló eredmények és hatások megnyilvánulhatnak a hatékonyabb forrásfelhasználásban, a fenntarthatóbb műveletekben, az innovatívabb műveletekben, valamint a helyi igényekhez igazított műveletekben.

A fenti példában említett társadalmi hasznossággal bíró LEADER beruházási támogatás esetén értelmezhető a **jobb eredmény** a beruházási elemeken túlmutató további előnyök miatt, továbbá a **javuló végrehajtás,** abban az esetben, ha az adott művelet megvalósítása több helyi szereplő összefogásával, közös munkával jár. A **társadalmi tőke javítása** elsősorban az együttműködésekre épülő műveletek és hálózatépítés esetén lehet értelmezhető.

A LEADER hozzáadott értékének összetevőiből származó előnyök a teljesség igénye nélkül a következők lehetnek:

A társadalmi tőke javítása:

- hálózatok létrehozása, erősítése és kiterjesztése a HACS-on belül-kívül (beleértve a közvetlen és közvetett kedvezményezetteket, HACS tagokat, HBB tagokat);
- a partnerek tényleges részvétele a HACS ülésein és a részvétel minősége; formális és informális kapcsolatok a tagok között; a tagok közös akciói;
- bizalom a helyi akciócsoport tagjai és a szélesebb nyilvánosság között;
- közös értékek, identitástudat a HACS területén.

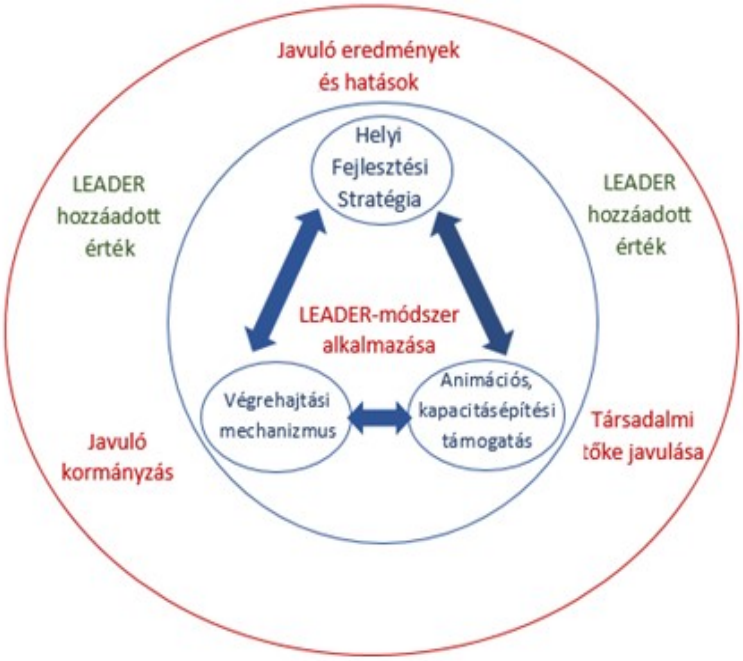
Javuló végrehajtás:

- átláthatóság és befogadókészség fejlesztése;
- a HACS-ok kommunikációs eszközeinek fejlesztése;
- jobb projektmenedzsment és monitoring;
- a HACS munkatársak fejlesztése (innováció, oktatás, hálózatfejlesztés);
- konfliktuskezelés

Javuló eredmények és hatások (művelet szint):

- a műveletek közötti kapcsolatok és szinergiák (különösen a készségek fejlesztése és a fizikai befektetések kombinációja, az ágazatok közötti szinergiák);
- helyi gazdasági/környezeti/társadalmi célkitűzésekre reagáló műveletek;
- olyan igények kielégítése, amelyeket nehéz lenne megtenni a LEADER-en kívüli megvalósítással;
- együttműködésben alapuló műveletek vagy közösségi előnyökkel, jobb fenntarthatósággal járó műveletek;
- komplex politikai stratégiákra reagáló, animációval vagy kapacitásépítéssel alátámasztott műveletek (pl.: mint a klímaváltozás, biodiverzitás, digitalizáció, Termőföldtől az asztalig stratégia);
- fenntartható munkahelyeket teremtő műveletek vidéki területeken;
- innovációs tartalom és az újszerű digitális technológiákra való reakció;
- szociális gazdálkodás, egyéb társadalmi hasznosság a műveletből eredően;
- a helyi értéklánc több szereplője számára előnyös a művelet;
- környezeti és társadalmi átalakuláshoz való hozzájárulás;
- helyi egyedi területi javak felbecslése és kihasználása.

Ezeket az előnyöket **HACS szinten** például hálózatépítés, jó gyakorlatok megosztása, képzések, a kiválósági/tanulávek/útmutatók elkészítése stb. révén lehet biztosítani.

1. ábra A LEADER hozzáadott értéke

Forrás: Evaluation Helpdesk for Rural Development (2017)

Mivel a hozzáadott értéknek minden támogatott művelet esetében igazoltnak kell lennie, kiemelten fontos a műveletek, projekttervek megfelelő kidolgozottsága és azok HACS-ok általi vizsgálata, amennyiben projektterv benyújtása kötelező. Annak érdekében, hogy a LEADER hozzáadott értéke értékelhető legyen a HACS-ok által, fontos, hogy a pályázati anyagokban is egyértelműem megjelenjenek olyan elemek, melyek mérhetővé teszik azt.

Az IH javaslatai a kedvezményezettek és a HACS-ok számára annak kapcsán, hogy miként mutassák be tervezett műveleteik hozzáadott értékét:

A LEADER programban támogatott műveletek esetén a hozzáadott érték összetevői közül a **társadalmi tőke jobbá tétele és a jobb eredmények és hatások** érvényesülhetnek elsősorban. Célszerű a pályázati anyagokban minden olyan tényezőre kitérni, melyek a fentebb említett előnyök valamelyikének teljesülésével, vagy egyéb módon kifejezik a hozzáadott értéket.

Fontos, hogy sem a fenti lista, sem az alábbi javaslatok nem kizárólagos jellegűek. Előfordulhat, hogy egy adott művelet rendelkezik olyan LEADER hozzáadott értékkel, mely nem került nevesítésre jelen útmutatóban. Emiatt is kiemelten fontos a kedvezményezett és a HACS egyeztetése a témában még a támogatási kérelem benyújtását megelőzően.

A LEADER hozzáadott érték abban az esetben is értelmezhető, amikor egy művelet kizárólag LEADER pályázati felhívás keretében lehet támogatható, egyéb forrásból nem. Ilyen esetben célszerű erre kitérni a támogatási kérelemben, a művelet szükségességének bemutatása

mellett.

A társadalmi tőke jobbá tétele művelet szinten:

Javasoljuk a pályázati dokumentációban bemutatni az adott művelet helyi társadalomra gyakorolt várható hatását. Ennek keretében érdemes minden olyan, a helyi társadalomra hatást gyakorló tényezőt leírni, mely a LEADER módszer alkalmazása nélkül nem lenne elérhető, pl.:

- Ha a művelet keretében több különböző helyi szereplő működik együtt, melyek több különböző ágazatot képviselnek, mutassa be az egyes szereplőket és azt, hogy melyik ágazatot képviselik és mivel járulnak hozzá a művelet végrehajtásához.
- Amennyiben a művelet helyi szereplők közötti, vagy helyi társadalom számára nyújtott tudásátadást tartalmaz, mutassa be a célcsoportot, a tudásátadás formáját, témáját és a várható eredményt.
- Önkéntes munkát tartalmazó művelet esetén mutassa be a tervezett munka jellegét, írja le a dolgozók várható számát és a munkával töltött idő mértékét.
- Ha a művelet hozzáadott közösségi hasznossággal is bír (pl.: egy beruházás tárgyát közösségi célra is fordítják), mutassa be annak tartalmát és célcsoportját, valamint a tervezett megvalósítás részleteit.
- Olyan művelet esetén, melynek eredményeként a helyi identitás-érzés erősödik, a település vonzereje nő, vagy helyi jellegzetességekhez kapcsolódik, mutassa be a művelet indokoltságát, várható, társadalomra és környezetre gyakorolt hatását.
- Esélyegyenlőségi programhoz kapcsolódó műveletek esetén mutassa be, hogy mely programhoz és milyen módon kapcsolódik a művelet. Mutassa be a célcsoportot és a végrehajtás célcsoportra gyakorolt várható hatást.
- Ha a művelet közösségi rendezvény szervezését foglalja magába, mutassa be annak témáját, célcsoportját, és amennyiben releváns, a helyi társadalomra gyakorolt hatását (pl.: helyi identitás-érzés erősítése, hagyományőrzés, ismeretterjesztés, gazdasági előnyök).
- Szociális gazdálkodáshoz kapcsolódó műveletek esetén alapvetően értelmezhető a LEADER hozzáadott értéke, viszont érdemes figyelemmel lenni arra, hogy a KAP ST más beavatkozásából is támogatható a szociális gazdálkodás, bizonyos feltételek mellett. Ebben az esetben szükséges leírni, hogy a tervezett művelet miért nem lehetne támogatható a KAP ST *RD50_R10_SEC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért* c. beavatkozása alapján.

Jobb eredmények és hatások művelet szinten:

Javasoljuk a műveleti dokumentációban bemutatni mindazon tényezőket, melyek alapján megállapítható, hogy a művelet LEADER program keretében megvalósítva kedvezőbb eredménnyel bír, mintha az más támogatási struktúra alapján kerülne végrehajtásra. A kedvezőbb eredmény alatt a helyi szükségletek, specialitások és igények szerinti megalapozottságot, valamint a hatékonyabb forrásfelhasználást, jobb fenntarthatóságot és az innovációt értjük. Ezen tényezők bemutatásához javasoljuk az alábbi példák figyelembevételét:

- Amennyiben a művelet helyi fejlesztési tervhez, vagy egyéb fejlesztéspolitikai stratégiához kapcsolódik, mutassa be, milyen szükségletet elégít ki a művelet a tervezett megvalósítás részletezésével. Amennyiben a politikai stratégiák tervezőivel (pl.: önkormányzat) történtek egyeztetések, írja le azok számát, helyét, idejét és az egyéb releváns részleteket.
- Egy művelet akkor is reagálhat helyi szükségletekre és igényekre, ha azok nincsenek fejlesztési dokumentumban megfogalmazva. Ebben az esetben mutassa be és indokolja meg azokat a helyi igényeket, melyekre a művelet közvetlenül reagál.

- Vidéki munkahelyteremtéssel járó műveletek esetén írja le az új munkahelyek számát és jellegét. Az ilyen jellegű műveletek esetén célszerű szem előtt tartani a fenntarthatóság elvét is az új munkahelyek kapcsán és leírni a művelet viszonyát a fenntarthatósággal.
- Elsősorban az árutermeléshez és értékesítéshez kapcsolódó műveletek esetén mondható el, hogy a helyi értéklánc több szereplője számára előnyösek. Ebben az esetben mutassa be az értéklánc szereplőit, írja le, hogy mely szereplő milyen szerepet vállal a művelet végrehajtásában és milyen előnye származik a végrehajtásból, illetve a művelet eredményéből.
- Vidéki fiatalok helyben tartását eredményező műveletek esetén mutassa be, milyen előnyei származnak a helyi fiataloknak a végrehajtásból és az eredményekből.
- Amennyiben releváns, mutassa be a művelet innovációs tartalmát és a felhasznált digitális technológiát.
- A helyi egyedi javak, értékek és erőforrások felmérését és fenntartható kihasználását eredményező műveletek esetén részletesen írja le felmérés menetét és a fenntartható felhasználás módját.

Az egyes műveletek kapcsán a hozzáadott érték vizsgálatát a HACS delegálhatja más, a HACS-tól részben, vagy teljesen független értékelő csoport részére is. Az értékelő csoport lehet akár a Helyi Bíráló Bizottság, vagy egy külső szereplőket is magába foglaló munkacsoport. Az értékelő csoport javaslatot fogalmazhat meg az egyes műveletek kapcsán azok LEADER hozzáadott értékének elfogadhatóságáról. Azonban a műveletek elbírálása a hozzáadott érték alapján - a támogatási döntésekhez hasonlóan - kizárólag a HACS hatásköre.

5. melléklet - KAP-RD57-LEADER Helyi felhívás

A monitoring rendszer működtetéséhez szükséges adatok

Felhívjuk a figyelmet, hogy az alábbiakban felsorolt adatok a teljes LEADER beavatkozásra vonatkozó adatigényt tartalmazzák. Kizárólag azokat szükséges megadni a kötelező adatszolgáltatások keretében, amelyek relevánsak az érintett felhívás és a művelet kapcsán.

Adat	**Adatgyűjtés időpontja**	**Megjegyzés**
Tudásátadást célzó programelem	Támogatási kérelem	Van a műveletnek tudásátadást célzó eleme? (Beleértve a gazdasági, társadalmi, környezeti témákat; az elem lehet tanácsadás, képzés, illetve tudáscsere.) Igen / Nem
Tudásátadási programelem esetében a tudásátadásban résztvevők tervezett száma	Támogatási kérelem	Tudásátadásban (beleértve a tanácsadást, képzést, tudáscserét) résztvevők tervezett létszáma.
Tudásátadási programelem esetében a tudásátadásban ténylegesen résztvevők száma	Záró kifizetési kérelem	Tudásátadásban (beleértve a tanácsadást, képzést, tudáscserét) résztvevők teljesített létszáma.
Tudásátadási programelem esetében a tudásátadás témaköre	Támogatási kérelem	Tudásátadás elsődleges témaköre a következők közül: Gazdaságfejlesztés - mezőgazdaság, erdészet, élelmiszerfeldolgozás és értékesítés vagy turizmus / Gazdaságfejlesztés - egyéb / Környezeti fenntarthatóság - mezőgazdasági termelés, erdészet, élelmiszerfeldolgozás és értékesítés vagy turizmus/ Környezeti fenntarthatóság - egyéb / Társadalom - társadalmi befogadás fejlesztése, társadalmi konfliktusok kezelése / Társadalom - egyéb (egészségügy, kultúra, identitás, sport, közösségfejlesztés stb.)
Tudásátadási programelem esetében a minősítést megszerzettek száma	Záró kifizetési kérelem	A tudásátadásban résztvevők létszámának megjelölése a következő kategóriákban: nyilvántartott felnőttképzési intézmény által kiállított tanúsítványt kapott / szakmai tudást, ismeretet igazoló, egyéb szervezet által kiállított tanúsítványt kapott.
Ellátási lánc szervezettségének javítására irányuló programelem	Támogatási kérelem	Van-e a műveletnek az ellátási lánc szervezettségének javítására irányuló eleme? (Beleértve a KAP keretében támogatott termelői csoportokra, termelői szervezetekre, helyi piacokra, rövid ellátási láncokra és minőségrendszerekre irányuló programelemeket.) Igen / Nem
Ellátási lánc szervezettségének javítására irányuló programelem esetében a résztvevő gazdaságok tervezett száma	Támogatási kérelem	Ellátási lánc szervezettségének javítására irányuló programelemben közvetlenül, beazonosíthatóan résztvevő gazdaságok tervezett száma.

Adat	Adatgyűjtés időpontja	Megjegyzés
Ellátási lánc szervezettségének javítására irányuló programelem esetében a résztvevő gazdaságok tényleges száma	Záró kifizetési kérelem	Ellátási lánc szervezettségének javítására irányuló programelemben közvetlenül résztvevő gazdaságok tényleges száma.
Megújuló energiatermelő kapacitás kiépítése	Támogatási kérelem	Tartalmazza-e a művelet megújuló energiatermelő kapacitás (biogáz / biomassza / geotermikus / hőszivattyú / napelem / napkollektor / szélerőmű) kiépítését? Igen / Nem>
Tervezett megújuló energiatermelő kapacitás esetében a technológia	Támogatási kérelem	Kiépíteni tervezett megújuló energiatermelő technológia: biogáz erőmű / biomassza erőmű / geotermikus erőmű / hőszivattyú / napelem / napkollektor / szélerőmű/egyéb
Megújuló energiatermelő kapacitás kiépítése esetében a technológia	Kifizetési kérelem, záró kifizetési kérelem	Kiépített megújuló energiatermelő technológia: biogáz erőmű / biomassza erőmű / geotermikus erőmű / hőszivattyú / napelem / napkollektor / szélerőmű/egyéb
Megújuló energiatermelő kapacitás kiépítése esetében a berendezés, eszköz tervezett (névleges) kapacitása	Támogatási kérelem	Az eszköz műszaki leírásában megjelenő névleges kapacitás adat.
Kiépített megújuló energiatermelő berendezés, eszköz (névleges) kapacitása	Kifizetési kérelem, záró kifizetési kérelem	Az eszköz műszaki leírásában megjelenő névleges kapacitás adat.
Megújuló energiatermelő kapacitás kiépítése esetében berendezés, eszköz üzembe helyezésének időpontja	Kifizetési kérelem, záró kifizetési kérelem	Az üzembe helyezés jegyzőkönyvben rögzített dátum.
Környezeti fenntarthatósághoz, illetve az éghajlatváltozás mérsékléséhez vagy az ahhoz való alkalmazkodáshoz hozzájáruló programelem	Támogatási kérelem	Van-e a műveletnek olyan eleme, ami hozzájárul a környezeti fenntarthatósághoz, illetve az éghajlatváltozás mérsékléséhez vagy az ahhoz való alkalmazkodáshoz? (Például megújuló energiatermelő kapacitás kiépítése, energiahatékonyság növelése, hulladékcsökkentés, vízmegtakarítás, zöldfelület fejlesztés, bioalapú termékek (pl. vegyi, textil, élelmiszer takarmány összetevők, üzemanyagok) előállítása, fenntarthatóbb művelési módra, technológiára való átállás.) Igen / Nem
Környezeti fenntarthatósághoz, illetve az éghajlatváltozás mérsékléséhez vagy az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó művelet esetében a tématerület	Támogatási kérelem	Környezeti fenntarthatósághoz, illetve az éghajlatváltozás mérsékléséhez vagy az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó tématerület a következők közül: Megújuló energiatermelő kapacitás kiépítése / Energiahatékonyság növelése / Hulladékcsökkentés / Vízmegtakarítás / Zöldfelület fejlesztés / Bioalapú termékek (pl. vegyi, textil, élelmiszer takarmány összetevők, üzemanyagok) előállítása / Fenntarthatóbb művelési módra, technológiára való átállás / Egyéb

Adat	Adatgyűjtés időpontja	Megjegyzés
Energiafelhasználás csökkentését célzó tevékenység esetén az energetikai hatékonyság javulását alátámasztó adatok megvalósítási hely szerinti bontásban	Támogatási kérelem, záró kifizetési kérelem	Az energetikai hatékonyság javulásának teljes művelet vonatkozásában érvényes adatai mellett a felhívás által megjelölt adatköröket minden megvalósítási hely esetében meg kell adni, ahol energiafelhasználás csökkentését célzó tevékenység valósul meg.
Energiafelhasználás csökkentését célzó tevékenység esetén a tervezett technológia	Támogatási kérelem	Technológia besorolása épületszerkezeti, épületgépészeti, épületvillamossági, és ipari folyamatok kategóriáiba.
Energiafelhasználás csökkentését célzó tevékenység esetén a kiépített technológia	Záró kifizetési kérelem	Technológia besorolása épületszerkezeti, épületgépészeti, épületvillamossági, és ipari folyamatok kategóriáiba.
Önfoglalkoztatás	Támogatási kérelem	Elmondható-e a műveletről, hogy a kedvezményezett a támogatási kérelem benyújtásakor még nem volt vállalkozó, és a művelet megvalósítása során, annak lezárásáig vállalkozóvá válik? Igen / Nem
Munkahelybővítés alkalmazott felvételével	Támogatási kérelem	Tervezi-e a művelet keretében új álláshely létrehozását vagy régi álláshely bővítését (pl. munkaidő növekedése)? Igen / Nem
Munkahelybővítés esetében a létrehozni tervezett álláshely(ek)	Támogatási kérelem	Létrehozni tervezett munkahely(ek)re vonatkozó adatok: pozíció, munkaszerződés időtartama, heti ledolgozandó munkaórák száma.
Munkahelybővítés esetében a létrehozott álláshely(ek) kiegészítő adata	Záró kifizetési kérelem	Létrehozott munkahely(ek) kiegészítő adata: pozíció, munkaszerződés időtartama, heti ledolgozott munkaórák száma.
Munkahelybővítés esetében az alkalmazott munkavállaló adatai	Záró kifizetési kérelem	Alkalmazott munkavállaló adatai: életkor, nem, iskolai végzettség.
Jövedelemtermelő beruházás	Támogatási kérelem	A művelet elsődleges célja gazdasági tevékenység jövedelmezőségének fejlesztése? Igen / Nem
Gazdaságfejlesztési művelet esetében a fő fejlesztési terület	Támogatási kérelem	A művelet fő fejlesztési területe a következők közül: elsődleges mezőgazdasági termelés / erdőgazdálkodás / akvakultúra / élelmiszerfeldolgozás (betakarítás utáni átalakítás, kondicionálás, feldolgozás), illetve -értékesítés / turizmus / egyéb nem mezőgazdasági, halászati vagy erdészeti termékelőállítás / mezőgazdasági, halászati, erdészeti szolgáltatás / egyéb nem mezőgazdasági, halászati vagy erdészeti szolgáltatás / egyéb, éspedig:.....

Adat	Adatgyűjtés időpontja	Megjegyzés
Kapcsolat biomassza alapú gazdasággal	Támogatási kérelem	Jelölje be, hogy az alábbiak közül melyek szerepelnek a művelet fő fejlesztési területei között? (Több válasz is jelölhető.) • Élelmiszer-termékek betakarítás utáni átalakítása, kondicionálása, feldolgozása vagy tárolása • Melléktermékek begyűjtése, logisztikája, tárolása vagy kondicionálása • További átalakulásra hajlamos biomassza alapú termékek és anyagok, bioenergia vagy köztes termékek előállítása. • Élelmiszer-veszteség és élelmiszer-pazarlás valorizálása • Tápanyagok és/vagy szerves anyagok visszanyerése és újrafelhasználása a mezőgazdaságban és az erdőgazdálkodásban • Egyik sem
Gazdaságfejlesztési művelet esetében a támogatási kérelem benyújtását megelőző lezárt gazdasági év összes árbevétele	Támogatási kérelem	-
Gazdaságfejlesztési művelet esetében a támogatási kérelem benyújtását megelőző lezárt gazdasági év összes árbevételéből a mezőgazdasági árbevétel	Támogatási kérelem	-
"Okos falu" stratégia kapcsolat	Támogatási kérelem	Tartalmaz-e a művelet "okos falu" stratégia előkészítésére, illetve megvalósítására vonatkozó elemet? Igen / Nem
"Okos falu" stratégia által érintett település(ek)	Támogatási kérelem	-
"Okos falu" stratégia támogatása esetén a stratégia neve	Támogatási kérelem	"Okos falu" stratégia neve
Lakosság számára hozzáférhető, közösségi jellegű szolgáltatás vagy infrastruktúra fejlesztést célzó programelem	Támogatási kérelem	Tartalmaz-e a művelet lakosság számára hozzáférhető, közösségi jellegű szolgáltatás vagy infrastruktúra fejlesztésére irányuló elemet? Igen / Nem

Adat	Adatgyűjtés időpontja	Megjegyzés
Lakosság számára hozzáférhető, közösségi jellegű szolgáltatás vagy infrastruktúra fejlesztés által érintett települések	Támogatási kérelem	Mely településeket érinti a műveletben végzett, lakosság számára hozzáférhető, közösségi jellegű szolgáltatás vagy infrastruktúra fejlesztés?
Lakosság számára hozzáférhető, közösségi jellegű szolgáltatást vagy infrastruktúrát fejlesztő művelet esetében a fő fejlesztési terület	Támogatási kérelem	A művelet fő fejlesztési területe a következők közül: egészségügy / oktatás / közösség, kultúra, sport, szabadidő / turisztika / egyház / idősgondozás / lakhatás / kommunikáció / közbiztonság / közterület / önkormányzat / egyéb
Lakosság számára hozzáférhető, közösségi jellegű szolgáltatást vagy infrastruktúrát fejlesztő művelet esetében a fejlesztés tárgya	Támogatási kérelem	A fejlesztés tárgya a következők közül: infrastruktúra fejlesztés / gép- és eszközbeszerzés / szolgáltatásfejlesztés - rendezvények, programok /szolgáltatásfejlesztés - kiadványok, értéktárak / szolgáltatásfejlesztés - egyéb
Társadalmi befogadást célzó programelem	Támogatási kérelem	Tartalmaz-e a művelet a társadalmi befogadás előmozdítását célzó elemet? Igen / Nem
Társadalmi befogadást célzó műveletben résztvevők tervezett száma	Támogatási kérelem	A műveletben résztvevő személyek tervezett száma összesen.
Társadalmi befogadást célzó műveletben résztvevők tényleges száma	Kifizetési kérelem, záró kifizetési kérelem	A műveletben résztvevő személyek tényleges száma összesen.
Társadalmi befogadást célzó művelet esetében a fejlesztés módja	Támogatási kérelem	A fejlesztés módja a következők közül: - szociális gazdaságfejlesztés / képzés, készségfejlesztés / tanácsadás / fejlesztő eszközök beszerzése / rendezvények, programok / egyéb
Társadalmi befogadást célzó művelet esetében a résztvevők besorolása	Kifizetési kérelem, záró kifizetési kérelem	A műveletben résztvevő személyek száma a következő kategóriákban: nő / mélyszegénységben élő / roma nemzetiségű / fogyatékossággal élő, illetve megváltozott munkaképességű személy / tartósan munkanélküli személy / legfeljebb általános iskolai végzettségű személy / sajátos nevelési igényű (SNI), illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő gyermek / pályakezdő fiatal / 50-64 évesek / 65 évnél idősebb / egyéb
Kedvezményezett szervezeti típusa	Támogatási kérelem	A műveletet megvalósító szervezet kategóriája az alábbiak közül: magánszemély vagy vállalkozás / közigazgatási szerv / helyi magángazdasági érdekek képviselője (például vállalkozói szövetségek, kereskedelmi kamara stb.) / helyi társadalmi érdekek képviselője (például nem kormányzati szervezetek, helyi egyesületek stb.) / kutatási szervezet /a felsoroltaktól eltérő kategóriákba tartozik

Adat	Adatgyűjtés időpontja	Megjegyzés
Innovatív művelet	Támogatási kérelem	A művelet tartalmaz újszerű, a HACS területén egyedi, innovatív elemet; az innovativitás bemutatása. (Innovatív elem: helyi szinten újszerűnek számító termék-, folyamat-, szolgáltatás-, szervezeti, technológiai, társadalmi, üzleti modell- és egyéb típusú innovációt támogató fejlesztés.) Igen / Nem
Önkéntes munka bevonása esetében az önkéntes munka várható óraszáma	Támogatási kérelem	Önkéntes munka művelet megvalósításába való bevonása esetében az önkéntes munka várható óraszáma.
Önkéntes munka bevonása esetében az önkéntes munka teljesült óraszáma	Záró kifizetési kérelem	Önkéntes munka művelet megvalósításába való bevonása esetében az önkéntes munka ténylegesen teljesített óraszáma.
Egyedi területi értéket valorizáló programelem	Támogatási kérelem	Tartalmaz-e a művelet egyedi területi (pl. társadalmi, kulturális, gasztronómiai, tájképi, természeti, környezeti) értéke(ke)t helyreállító, népszerűsítő, felújító programelemet? Igen / Nem
Egyedi területi érték valorizálása esetében az egyedi terület beazonosítása	Támogatási kérelem	A művelet fókusza az alábbiak közül: Kulturális vagy természeti örökség felértékelése / Elhagyott/nem használt épületek és/vagy földterületek felújítása és/vagy átalakítása / Tájak revitalizációja / A helyi kézműves vagy gasztronómiai termékek népszerűsítése / Egyéb egyedi területi értékek
Hozzájárulás a helyi gazdaság fenntarthatóságához	Támogatási kérelem	A művelet hozzájárulása a helyi gazdaság fenntarthatóságához. (A gazdasági fenntarthatóság a LEADER-műveleteknek a helyi gazdasági fejlődéshez és a helyi vállalkozások pénzügyi stabilitásához való hozzájárulási képességére, valamint a társadalmi innováció területén megvalósuló műveletekre vonatkozik.)
Helyi gazdaság fenntarthatóságához való hozzájárulás esetén annak alátámasztása	Támogatási kérelem	
Hozzájárulás a környezeti fenntarthatóságához	Támogatási kérelem	A művelet hozzájárulása a környezeti fenntarthatósághoz. (A környezeti fenntarthatóság olyan LEADER-műveletekre vonatkozik, amelyek hozzájárulnak a helyi természeti erőforrások fenntartható használatához a környezet tiszteletben tartása mellett, csökkentik a kibocsátásokat, védik a biológiai sokféleséget és a természeti környezetet, valamint előmozdítják a helyi körforgásos gazdaságot.)
A környezeti fenntarthatóságához való hozzájárulás esetén annak alátámasztása	Támogatási kérelem	

Adat	Adatgyűjtés időpontja	Megjegyzés
Hozzájárulás a társadalmi fenntarthatóságához	Támogatási kérelem	A művelet hozzájárulása a társadalmi fenntarthatósághoz. (A társadalmi fenntarthatóság a LEADER-műveletekkel összefüggésben a helyi közösségek ellenálló képességének előmozdítására utal a társadalmi befogadás, a jólét és a szegénység csökkentése, a munkahelyteremtés, a diverzifikáció, a vidéki infrastruktúra fejlesztése révén.)
A társadalmi fenntarthatóságához való hozzájárulás esetén annak alátámasztása	Támogatási kérelem	-
Szinergiában működő művelet	Támogatási kérelem	A művelet szinergiája más helyi kezdeményezéssel. (Szinergikus kapcsolat lehet többek között, ha a művelet megvalósításához, eredményeinek hasznosításához erőforrásokat oszt meg vagy az eredményeket közösen hasznosítja más kezdeményezésekkel; ha formális hálózat/partnerség részként vagy ahhoz való csatlakozás céljából valósul meg; ha összehangolja különböző ágazatok és/vagy szereplők (pl. gazdálkodók és szociális intézmények) tevékenységeit; ha különböző helyi kezdeményezéseket hangol össze egy közös cél érdekében; ha más helyi fejlesztés(ek) megvalósulásának előfeltétele, alapja (stratégiai, vagy zászlóshajó művelet).
Szinergiában működő művelet esetében a szinergia bemutatása	Támogatási kérelem	A szinergia bemutatása, a művelet más kezdeményezésekkel, fejlesztésekkel való kapcsolatának alátámasztása.

6. melléklet - KAP-RD57-LEADER Helyi felhívás

NYILATKOZAT építési tevékenységről [5]

Alulírott ..... név), mint a ..... számon nyilvántartott tervezői névjegyzékben szereplő tervező, kijelentem, hogy a **- KAP-RD57** ..... kódszámú pályázati felhívásra benyújtott támogatási kérelemben bemutatott / támogatási kérelemhez csatolt tervdokumentációban és műszaki leírásban tervezett, a ..... hrsz-on lévő, természetben a ..... címen található .....

..... megnevezésű ingatlanon az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről, valamint az építésügyi hatósági szolgáltatásról szóló 312/2012 (XI. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 312/2012. (X. 18.) Korm. rendelet) alapján [6] az alább felsorolt tevékenységek építési engedély nélkül végezhető építési tevékenységek, vagy bejelentési kötelezettséggel nem bír(nak):

- .....
- .....
- .....
- .....

az alább felsorolt tevékenységek építési engedély vagy bejelentés köteles tevékenységek:

- .....
- .....
- .....
- .....

5 Amennyiben a beruházás több ingatlant is érint, úgy helyrajzi számonként töltendő a nyilatkozat.

6 Napkollektoros rendszer, illetve a csatlakozási ponton az összesített - az inverter névleges teljesítménye alapján - 50 kVA kiserőművi csatlakozási teljesítményt meg nem haladó napelemes rendszerek esetében nem szükséges a tervezői nyilatkozatot benyújtani

A nyilatkozatot a 312/2012 (XI. 8.) Korm. rendelet 1. mellékletében foglaltak, valamint a felhívás 3.3. "A művelet műszaki, szakmai tartalmával kapcsolatos elvárások" című fejezetének II. alfejezete alapján tettem.

Kelt:

..... (hely) 20 .. (év) ..... (hó) .. (nap)

.....

Tervező

Előttünk, mint tanúk előtt:

....

(aláírás) (aláírás)

Név: ..... Név: .....

Lakcím: ..... Lakcím: .....